

Ontwerp van decreet houdende instemming met het samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat en de Vlaamse Gemeenschap inzake slachtofferzorg

Op voorstel van de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin en de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme;

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Artikel 2. Instemming wordt verleend met het samenwerkingsakkoord van (datum) tussen de Federale Staat en de Vlaamse Gemeenschap inzake slachtofferzorg.

Brussel, ... (datum).

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Hilde CREVITS

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Getekend door: Zuhal Demir (Signature)
Getekend op: 2023-07-17 15:07:13 +02:00
Reden: Ik keur dit document goed

Zuhal Demir

Zuhal DEMIR

**VOORONTWERP VAN DECREET houdende instemming met het
samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat en de Vlaamse
Gemeenschap inzake slachtofferzorg**

Samenvatting

Vlaanderen heeft sinds 7 april 1998 een samenwerkingsakkoord rond slachtofferzorg. Daarin wordt omschreven hoe de verschillende diensten op de verschillende bevoegdheidsniveaus die taken opnemen naar slachtoffers toe, moeten samenwerken. Na 25 jaar dringt een actualisatie en optimalisatie van dit samenwerkingsakkoord zich op. Zo wordt in het nieuwe samenwerkingsakkoord bijvoorbeeld rekening gehouden met de bevoegdheidsoverdracht van de dienst slachtofferonthaal van de justitiehuisen in het kader van de zesde staatshervorming. Daarnaast wordt ook het slachtoffer zoveel mogelijk centraal gezet. De beleving van het slachtoffer staat centraal in de afspraken die gemaakt worden rond de samenwerking van de verschillende diensten. Met het voorliggend decreet stemt de Vlaamse Regering in met het samenwerkingsakkoord inzake slachtofferzorg tussen de bevoegde diensten van de Federale staat en de Vlaamse Gemeenschap, met het oog op structurele samenwerking inzake slachtofferzorg op het Nederlandse taalgebied.

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING**A. Situering**

1. De basisrechten van slachtoffers zijn ingeschreven in de Richtlijn 2012/29/EU van het Europees Parlement en van de Raad van 25 oktober 2012 tot vaststelling van minimumnormen voor de rechten, de ondersteuning en de bescherming van slachtoffers van strafbare feiten, en ter vervanging van Kaderbesluit 2001/220/JBZ van de Raad (kortweg slachtofferrichtlijn). Deze richtlijn heeft een grote impact gehad op de ontwikkeling van het nationaal en Vlaams slachtofferbeleid. Andere Europese teksten die ernaar streefden het slachtofferbeleid te verstevigen:

- de Richtlijn 2004/80/EG van de Raad van 29 april 2004 betreffende de schadeloosstelling van slachtoffers van misdrijven;
- de Richtlijn 2011/93/EU van het Europees Parlement en de Raad van 13 december 2011 ter bestrijding van seksueel misbruik en seksuele uitbuiting van kinderen en kinderpornografie, en ter vervanging van Kaderbesluit 2004/68/JBZ van de Raad;
- het Verdrag van de Raad van Europa van 25 oktober 2007 inzake de bescherming van kinderen tegen seksuele uitbuiting en seksueel misbruik;
- het Verdrag van de Raad van Europa van 11 mei 2011 inzake het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld;
- de Richtlijn 2017/541 van het Europees Parlement en de Raad van 15 maart 2017 inzake terrorismebestrijding en ter vervanging van Kaderbesluit 2002/475/JBZ van de Raad en tot wijziging van Besluit 2005/671/JBZ van de Raad.

2. Sinds de jaren '80 namen de Federale Staat en de Gemeenschappen verschillende wetgevende initiatieven en ministeriële omzendbrieven aan die tot

doel hadden de rechtspositie van het slachtoffer te versterken. In navolging van deze initiatieven hebben de Federale Staat en de Vlaamse Gemeenschap binnen hun bevoegdheden diensten opgericht die slachtoffers ondersteunen en begeleiden.

Slachtofferzorg in Vlaanderen werd toen opgebouwd rond drie grote actoren: politie (onder de noemer van politionele slachtofferbejegening), centra voor algemeen welzijnswerk (onder de noemer van slachtofferhulp) en justitie (onder de noemer van slachtofferonthaal binnen de justitiehuisen). Deze diensten vormen sindsdien de zogenaamde 'klassieke triade' binnen de slachtofferzorg.

Op het terrein drong de nood tot samenwerking tussen deze diensten zich op. Deze werd geformaliseerd in een samenwerkingsakkoord inzake slachtofferzorg dat op 7 april 1998 werd ondertekend door de federale staat en de Vlaamse Gemeenschap. Op 11 april 1999 werd het samenwerkingsakkoord bekrachtigd als wettelijk kader voor de structurele samenwerking tussen deze diensten in functie van een kwaliteitsvolle zorg- en dienstverlening aan slachtoffers. Het samenwerkingsakkoord bepaalde de bevoegdheden en verbintenissen van de verschillende actoren en regelde de samenwerking tussen deze actoren.

3. Sinds haar ondertekening werd het samenwerkingsakkoord geen enkele keer gewijzigd. Op initiatief van het Nationaal Forum werd in 2009 aan de arrondissementale raden voor slachtofferbeleid gevraagd het samenwerkingsakkoord te evalueren. Op basis van de resultaten stelde het Nationaal Forum een advies op met voorstellen tot aanpassing van het samenwerkingsakkoord. Dit advies werd echter nooit formeel goedgekeurd omdat het Nationaal Forum na 2010 niet meer samen kwam.

4. De zesde staatshervorming, die onder andere leidde tot een overdracht van de bevoegdheden van de justitiehuisen – waaronder het slachtofferonthaal – van de Federale Staat naar de Gemeenschappen, deed de noodzaak naar een actualisatie en optimalisatie van het samenwerkingsakkoord ontstaan. Een gemengde werkgroep, bestaande uit vertegenwoordigers van de bevoegde overheden en organisaties, heeft op basis van de evaluatie van 2009 alsook op basis van een bevraging op het terrein een nieuw ontwerp van samenwerkingsakkoord opgemaakt.

5. Het voorliggend samenwerkingsakkoord heeft tot doel een kader te voorzien voor de samenwerking en verwijzing tussen de verschillende diensten inzake slachtofferzorg. Deze samenwerking uit zich niet alleen op het terrein, maar ook op het vlak van beleidsontwikkeling. In het kader van de brede slachtofferzorg zijn de bevoegdheden immers verdeeld tussen de Federale staat en de Gemeenschappen (zoals verder bepaald in dit samenwerkingsakkoord) en de Gewesten (vb. toezicht op de lokale overheden zoals de openbare centra voor maatschappelijk welzijn). Met de ondertekening van het samenwerkingsakkoord verbinden de bevoegde overheden zich er toe een blijvende aandacht te besteden aan slachtoffers en een samenhangend beleid in deze materie te verzekeren.

6. Dit ontwerp van decreet en het bijhorende ontwerp van samenwerkingsakkoord hebben betrekking op enerzijds het beleidsveld Justitie en Handhaving binnen het beleidsdomein Kanselarij, Bestuur, Buitenlandse Zaken en Justitie, en anderzijds op het beleidsveld Welzijn, Gezondheids- en Woonzorg van het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en gezin.

B. Inhoud

Het voorliggend samenwerkingsakkoord is gebaseerd op de tekst van het samenwerkingsakkoord uit 1998, maar werd volledig herdacht vanuit het standpunt van het slachtoffer. Er werd niet langer uitgegaan van de taken en opdrachten van de klassieke triade binnen slachtofferzorg, maar de beleving van het slachtoffer stond centraal in de opmaak van de samenwerkingsafspraken gemaakt in dit samenwerkingsakkoord. Daarnaast werd er ook rekening gehouden met de evaluatie van de arrondissementale raden van 2009 en het advies dat het Nationaal Forum op basis daarvan formuleerde. Uiteraard werd het samenwerkingsakkoord ook geactualiseerd bijvoorbeeld met betrekking tot de bevoegdheidsoverdracht van de dienst slachtofferonthaal van de justitiehuizen naar de gemeenschappen. Met het voorliggend decreet stemt de Vlaamse Regering in met dit nieuwe samenwerkingsakkoord inzake slachtofferzorg tussen de bevoegde diensten van de Federale staat en de Vlaamse Gemeenschap.

Impactanalyse

Impact op kinderen en jongeren – JoKER

Het voorliggend ontwerp biedt een algemeen en overkoepelend kader voor de samenwerking tussen de politie (onder de noemer van politionele slachtofferbejegening), centra voor algemeen welzijnswerk (onder de noemer van slachtofferhulp) en justitie (onder de noemer van slachtofferonthaal binnen de justitiehuizen). Deze diensten hebben een specifieke opdracht inzake slachtofferzorg en beogen daarbij de brede doelgroep van slachtoffers. In het ontwerp wordt er binnen deze doelgroep geen onderscheid gemaakt tussen meerder- of minderjarige slachtoffers. Elke natuurlijke persoon, evenals zijn na(ast)bestaanden wordt omvat. Er wordt hierdoor rekening gehouden met elke minderjarige of jongere die hierdoor in contact kan komen met de diensten slachtofferzorg. Niet enkel als rechtstreeks slachtoffer, maar ook als kind van een slachtoffer (getuige) of als na(ast)bestaande.

Het ontwerp komt de rechten van kinderen als slachtoffers ten goede, omdat er hiervoor een bijzondere aandacht is doorheen het samenwerkingsakkoord. Aan de actoren van slachtofferzorg wordt er in lijn van hun verplichtingen binnen het samenwerkingsakkoord gevraagd om een bijzondere aandacht te hebben voor de specifieke behoeften van kwetsbare slachtoffers, zoals het minderjarige slachtoffer en minderjarige kinderen van het slachtoffer. De actoren van het samenwerkingsakkoord houden ook rekening met het belang van het kind in hun eigen werking. Ook de informatie die verstrekt wordt aan een minderjarig slachtoffer, moet op diens maat geboden worden, rekening houdend met diens kwetsbaarheid.

Gezien minderjarige slachtoffers specifieke noden en behoeften hebben, dienen deze tijdig gedetecteerd te worden. Zo zal bijvoorbeeld een politiemedewerker of de dienst politionele slachtofferbejegening extra aandacht hebben voor minderjarige slachtoffers in het kader van de hercontactname. Een mogelijks negatieve impact van dit ontwerp van samenwerkingsakkoord kan zijn dat het minderjarige slachtoffer wordt betrokken in de hulpverlening maar zelf geen nood ziet aan begeleiding, of dat de relatie met diens ouders of opvoedingsverantwoordelijken door de hulpverlening mogelijks in het gedrang kan komen. Echter zullen de diensten slachtofferzorg steeds rekening houden met de specifieke individuele noden van het slachtoffer. Zij houden hierbij ook steeds rekening met diens omgeving, waaronder dus ook met eventuele ouders of opvoedingsverantwoordelijken. Een andere mogelijks negatieve impact kan zijn dat de actoren in het ontwerp van samenwerkingsakkoord niet voldoen aan de

specifieke hulpvraag van het minderjarige slachtoffer. Hieraan tracht men tegemoet te komen door, slechts indien gewenst door het minderjarige slachtoffer of indien noodzakelijk, op een uitdrukkelijk warme manier door te verwijzen naar meer gespecialiseerd aanbod bij diensten die niet als actor betrokken worden in dit ontwerp van samenwerkingsakkoord. Dit kan bijvoorbeeld gaan over een specifiek hulp- en dienstverleningsaanbod voor minderjarigen.

Opdat er doorgaans een goed overzicht is op de specifiek hulp- en dienstverleningsaanbod voor minderjarigen binnen een regio, wordt binnen het ontwerp van samenwerkingsakkoord op niveau van de arrondissementsafdeling eveneens een overleg geïnstalleerd waarbij ook vertegenwoordigers van organisaties die binnen de regio slachtofferzorg aanbieden aan minderjarigen uitgenodigd, zoals het Vertrouwenscentrum Kindermishandeling. Voorts wordt in de nieuwe Vlaamse overlegstructuur ook het Vlaams Expertisecentrum voor Kindermishandeling betrokken. Deze overlegstructuren komen hierdoor de laagdrempeligheid van hulpverlening naar minderjarigen toe, ten goede. Er wordt verder voorzien in een proactief, outreachend en aanklappend aanbod, met als gevolg dat ook kinderen en jongeren de blijvende aandacht verkrijgen.

Opdat de betrokken diensten slachtofferzorg voldoende oog hebben voor de specifieke behoeften van kwetsbare slachtoffers zoals het minderjarige slachtoffer, voorziet het ontwerp tot slot dat de overheden moeten investeren in gespecialiseerde en voortgezette opleidingen voor specifieke doelgroepen zoals minderjarige slachtoffers.

Er wordt bijzondere aandacht besteed aan de rechtspositie van kinderen. Kinderen en jongeren hebben vanuit het Kinderrechtenverdrag van 20 november 1989 recht op bijzondere zorg en bijstand. Ook in de context van het samenwerkingsakkoord worden zij aanzien als kwetsbare doelgroep. Omdat ze een groter risico lopen op (secundaire) victimisatie, is het dan ook essentieel dat de noden en rechten van kindslachtoffers gerespecteerd worden. Eén van de uitgangspunten van het ontwerp van samenwerkingsakkoord, is daarom ook de Richtlijn 2012/29/EU van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2012 tot vaststelling van minimumnormen voor de rechten, de ondersteuning en de bescherming van slachtoffers van strafbare feiten (kortweg de slachtofferrichtlijn). Overweging 14 van deze richtlijn, die gebaseerd is op artikel 3 van het Kinderrechtenverdrag, stelt dat het belang van het kind voorop moet staan, en stelt dat kindslachtoffers moeten beschouwd worden en behandeld worden als personen die de rechten in de richtlijn ten volle moeten kunnen genieten. De slachtofferrichtlijn beschouwt kinderen altijd als kwetsbare slachtoffers, vooral zij die lijden onder secundaire en herhaalde victimisering, intimidatie of wraak. Daarom moeten kinderen en jongeren kunnen genieten van specifieke bescherming, belangenbehartiging en passende ondersteuning krijgen van gespecialiseerde hulporganisaties die hun hulp aanbieden op basis van een individuele beoordeling. Dit sluit eveneens aan bij artikel 8 van het facultatief protocol over kinderhandel, kinderprostitutie en kinderpornografie van 25 mei 2000 bij het Kinderrechtenverdrag. Ook binnen de uitwerking van het samenwerkingsakkoord zal het belang van het kind vooropgesteld worden, in overeenstemming met het gelijkgestelde basisbeginsel van het Kinderrechtenverdrag en de overwegingen van de slachtofferrichtlijn. Er wordt eveneens rekening gehouden met hun specifieke noden en behoeften en met de mogelijkheid voor kinderen en jongeren om voornoemde rechten uit te oefenen, zoals hiervoor reeds uiteengezet.

Er zou in dit opzicht kunnen geopteerd worden voor het afsluiten van een bijkomend specifiek samenwerkingsakkoord omtrent de minderjarige slachtoffers. Indien voor deze keuze zou worden gekozen, moet dit eerst worden afgetoetst met experts op het vlak van kinderrechten (bijvoorbeeld het Kinderrechtencommissariaat, het Vertrouwenscentrum voor Kindermishandeling of Cachet). Echter dient het huidige ontwerp van samenwerkingsakkoord als

voldoende basis om de specifieke noden en behoeften van minderjarige slachtoffers in rekening te brengen. Er wordt immers, zoals hiervoor vermeld, onder andere voorzien om te investeren in gespecialiseerde en voortgezette opleidingen voor de specifieke doelgroep van minderjarigen, overlegstructuren waarbij het Vertrouwenscentrum Kindermishandeling betrokken is en steeds rekening gehouden met het belang van het kind en diens omgeving.

Budgettaire impact

Het ontwerp van decreet heeft geen weerslag op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap. Voorliggend decreet tot instemming heeft dus ook geen budgettaire weerslag. De budgettaire gevolgen van de opdrachten opgenomen in dit akkoord vallen ten laste van de bevoegde overheden overeenkomstig de verdeling van de bevoegdheden, zoals bepaald in de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen.

Het voorstel heeft geen weerslag op het personeelsbestand en de personeelsbudgetten.

Bestuurlijke impact op de lokale en provinciale besturen en op Brussel

Het voorstel heeft geen weerslag op de lokale of provinciale besturen en op Brussel.

C. Totstandkomingsprocedure

Het bijgaande ontwerp van decreet werd onderworpen aan:

- het advies van de Inspectie van Financiën op 08/02/2023;
- het advies van het Coördinatiecomité van de Geïntegreerde Politie (CC GPI) met nr. CG 2023/2117 van 14/03/2023;
- het JoKER-advies van 15/03/2023;
- het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie (hierna VTC genoemd) met nr. 2023/041 op 18/04/2023;
- het advies van de Vlaamse Raad WVG op 18/04/2023;
- het advies van de Raad van Burgemeesters van 03/05/2023;
- het advies van het controleorgaan op de politionele informatie (hierna COC genoemd) op 9/05/2023;
- het advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna GBA genoemd) op 17/05/2023;
- het advies van het College van de hoven en rechtbanken op 05/06/2023;
- het advies van het College van procureurs-generaal met nr. VVQ/2023/SVI/150 van 30/06/2023;
- het advies van de Raad van State met nr Op XX/XX/XXXX.

1. Het advies van de CC GPI

Het CC GPI heeft op 14/03/2023 advies nr. CG 2023/2117 verleend over het ontwerp van decreet. Het CC GPI heeft geen opmerkingen geformuleerd, waardoor dit advies bijgevolg geen aanleiding geeft tot aanpassing van het ontwerp van decreet.

2. Het advies van de VTC

De VTC heeft op 18/04/2023 advies nr. 2023/041 verleend over het ontwerp van decreet. Hierna wordt aangegeven op welke wijze werd tegemoet gekomen aan deze elementen:

- De VTC beveelt aan om de taak van algemeen belang, vermeld in artikel 6, e) van de algemene verordening gegevensbescherming, te specificeren in de memorie van toelichting, zodat duidelijk is welke taak van algemeen belang bedoeld wordt. Ter verwerking van dit advies werd in artikel 28, eerste alinea van de memorie van toelichting toegevoegd dat het dossierbeheer in het belang van de zorgvuldige en correcte bejegening van het slachtoffer de specifieke taak van algemeen belang is.
- De VTC adviseert om de redenen van zwaarwegend belang, voor de verwerking van persoonsgegevens in de zin van artikel 9 en 10 van de algemene verordening gegevensbescherming, te specificeren in de memorie van toelichting. Hieraan werd tegemoet gekomen door de toevoeging van de verwijzing naar artikel 3bis van de Voorafgaande Titel van het Wetboek van Strafvordering in artikel 28, tweede alinea van de memorie van toelichting.
- De VTC beveelt aan om de bevoegde actoren die optreden als verwerkingsverantwoordelijken, ten behoeve van de duidelijkheid, uitdrukkelijk te benoemen in artikel 28, §2, van het ontwerp. De verwerkingsverantwoordelijken werden ter verwerking van dit advies apart benoemd in voornoemd artikel van het ontwerp en artikel 28, derde alinea van de memorie van toelichting.
- De VTC stelt dat het uitvoeren van een gegevensbeschermingseffectenbeoordeling (GEB) noodzakelijk is, gezien er op systematische wijze bijzondere categorieën van persoonsgegevens in de zin van artikel 9 en 10 van de algemene verordening gegevensbescherming of gegevens van zeer persoonlijke aard worden uitgewisseld. Ter verwerking van dit advies zal door elke bevoegde actor een iteratief GEB worden uitgevoerd.
- De VTC adviseert om de categorie van gegevens over gezondheid, in de zin van artikel 9 van de algemene verordening gegevensbescherming, duidelijker af te bakenen. Ter verwerking van dit advies werd in artikel 18, §3, tweede lid, 2°, van het ontwerp de verwijzing naar de definitie van schade toegevoegd.
- De VTC stelt dat er zal rekening moeten gehouden worden met de verplichting protocollen af te sluiten voor de mededeling van persoonsgegevens aan andere overheden. De VTC brengt in herinnering dat optioneel advies hieromtrent aan haar kan worden gevraagd. Aan artikel 28, vierde alinea, van de memorie van toelichting werd toegevoegd dat de betrokken actoren en overheden de nodige protocollen zullen voorzien.
- De VTC beveelt aan om de maximale bewaartermijn(en), of toch minstens de criteria die toelaten deze bewaartermijnen te bepalen, op te nemen in het ontwerp. Hieraan werd tegemoet gekomen door in artikel 28, §2, vierde lid, van het ontwerp en artikel 28, derde alinea, van de memorie van toelichting te verwijzen naar de bewaartermijn(en) die van toepassing zijn op de betrokken actoren.
- De VTC beveelt aan dat de verwerkingsverantwoordelijke de nodige maatregelen neemt opdat de persoonsgegevens juist en geactualiseerd moeten zijn en om het ontwerp aan te vullen met de verplichting van de verwerkingsverantwoordelijke om passende transparantiemaatregelen te nemen, als vermeld in artikel 12 algemene verordening gegevensbescherming. Hieraan werd tegemoet gekomen door aan artikel 28, §2, vierde lid, en artikel 28, §3, van het ontwerp en artikel 28, vierde en vijfde alinea, van de memorie van toelichting toe te voegen dat elke actor passende maatregelen ter beveiliging dient te nemen, en dat de betrokkene de op hem van toepassing zijnde verwerkingen op een beknopte, transparante, begrijpelijke en gemakkelijk toegankelijke vorm en in een duidelijke en eenvoudige taal ontvangt.

3. Het advies van de Vlaamse Raad WVG

De Vlaamse Raad WVG heeft op 18/04/2023 advies verleend over het ontwerp van decreet. Hierna wordt aangegeven op welke wijze werd tegemoet gekomen aan deze elementen:

- De Vlaamse Raad WVG stelt voor om de frequentie van de vervolgopleidingen, als voorzien in artikel 8,§2 en §3 van het ontwerp, in de memorie van toelichting op te nemen. In het ontwerp staat echter reeds dat een vervolgopleiding op een regelmatige basis moet plaatsvinden wat bijgevolg reeds een frequentie inhoudt. Wanneer en op welke termijn een vervolgopleiding dient plaats te vinden, hangt immers af van evaluatie en evoluties op het terrein. Ter verwerking van dit advies werd artikel 8, derde alinea aangevuld met het belang om op de hoogte te blijven van recente ontwikkelingen.
- De Vlaamse Raad WVG beveelt aan om in artikel 11 van het ontwerp te voorzien dat de overheden zich verbinden om voldoende toegankelijke slachtofferzorg te voorzien en te waarborgen, en dit op basis van kwalitatieve en kwantitatieve analyse en in samenspraak met de betrokken actoren. De zinsnede van artikel 11 van het ontwerp werd hieraan aangepast.
- De Vlaamse Raad WVG adviseert om duidelijkheid te bieden en het beroepsgeheim te benoemen, in plaats van de spreken over vertrouwelijkheid. Ter verwerking van dit advies werd de geheimhoudingsplicht, vermeld in artikel 9 van het decreet van 8 mei 2009 op het algemeen welzijnswerk, ingeschreven in artikel 22, derde lid, van het ontwerp.
- De Vlaamse Raad WVG beveelt aan om de werking van een netwerk slachtofferzorg nauwgezet af te stemmen op reeds bestaande netwerken, met name in gevallen waarbij dezelfde actoren, zoals de Centra Algemeen Welzijnswerk (CAW) en justitiehuizen, betrokken zijn. Hieraan werd tegemoet gekomen door aan artikel 33 van de memorie van toelichting toe te voegen dat de werking van het netwerk kan worden afgestemd op de reeds bestaande netwerken voor zover in deze netwerken dezelfde thema's inzake slachtofferzorg besproken worden.
- De Vlaamse Raad WVG beveelt aan om vertegenwoordigers uit de gespecialiseerde zorg (of volksgezondheid) bij de commissie slachtofferzorg te betrekken. Dit advies werd gevolgd en er werd in artikel 36 van de memorie van toelichting voorzien dat de commissie ad-hoc vertegenwoordigers uit de sector kan uitnodigen.
- De Vlaamse Raad WVG stelt dat het volgens haar noodzakelijk is om outreachende praktijken te ontwikkelen en prioriteit te geven aan het opvullen van deze leemte. Dit advies geeft geen aanleiding tot aanpassingen in de voorliggende teksten, gezien het outreachend principe als werkingsprincipe werd ingeschreven.

4. Het advies van de Raad van Burgemeesters

De Adviesraad van Burgemeesters heeft op zitting van 03/05/2023 advies nr. VCLP/2023-753 verleend over het ontwerp van decreet. De Adviesraad heeft geen opmerkingen geformuleerd, waardoor bijgevolg dit advies geen aanleiding geeft tot aanpassing van het ontwerp van decreet.

5. Het advies van de COC

De COC heeft op 9/05/2023 advies verleend over het ontwerp van decreet. Hierna wordt aangegeven op welke wijze werd tegemoet gekomen aan deze elementen:

- De COC stelt dat de dienst slachtofferhulp momenteel geen toegang heeft tot het rijksregister. De doorgifte van het rijksregisternummer is volgens de COC bijgevolg overmatig en moet worden weg gelaten uit artikel 18, §3, eerste lid, 1° van het ontwerp. Het advies werd niet gevolgd, gezien de doorgifte van

het rijksregisternummer door de diensten slachtofferhulp wordt verantwoord door artikel 10 van het decreet betreffende het algemeen welzijnswerk van 8 mei 2009. De toelichting rond de noodzakelijkheid van de verwerking werd toegevoegd aan artikel 18, tweede alinea, van de memorie van toelichting.

- De COC stelt dat het niet duidelijk is van welke betrokkene er persoonsgegevens over strafrechtelijke veroordelingen zou worden uitgewisseld. Hieraan werd tegemoet gekomen door de persoonsgegevens omtrent de strafrechtelijke veroordelingen in artikel 18, §3, tweede lid, 1°, van het ontwerp aan te passen naar de feiten die aanleiding gegeven hebben tot de politionele tussenkomst. De bedoeling is immers enkel dat er vanuit de politie informatie over de feiten kan worden overgemaakt, niet zozeer over de veroordelingen. Dit werd eveneens zo opgenomen in artikel 18, vierde alinea, van de memorie van toelichting.
- De COC stelt dat het zelfstandig beslissen door de politie om al dan niet een mededeling van persoonsgegevens betreffende strafrechtelijke veroordelingen te doen, strijdig is met het Wetboek van Strafvordering. Bijgevolg adviseert de COC om in artikel 18, §3, tweede lid, 1°, van het ontwerp volgende zinsnede toe te voegen: "na akkoord van de bevoegde magistraat conform de regels van het Wetboek van Strafvordering". Dit advies werd niet gevolgd, gezien in het advies van de Raad van State 05/2019 over het Brussels samenwerkingsakkoord slachtofferzorg wordt verduidelijkt dat een samenwerkingsakkoord dat goedgekeurd is door de bevoegde wetgevers, niet aan herinnerd hoeft te worden dat de adressanten ervan geacht worden de regels na te leven die in de bestaande wetgevende teksten verankerd zijn. Wel wordt in artikel 18, vierde alinea, van de memorie van toelichting bepaald wat met het begrip 'feiten' wordt bedoeld.
- De COC stelt dat artikel 18 van het ontwerp niet voorziet in de schriftelijke toestemming van de betrokkene voor de verwerking van gegevens over strafbare feiten. Dit advies werd niet opgevolgd gezien artikel 28 van het ontwerp voorziet in de verwerking van de persoonsgegevens voor redenen van zwaarwegend algemeen belang, waarbij geen schriftelijke toestemming is vereist. Om deze specifieke reden wordt er dan ook geen toestemming overeenkomstig de algemene verordening gegevensbescherming van het slachtoffer gevraagd, maar instemming. Verder wordt het argument inzake het behandelen van mogelijke klachten ondergeschikt bevonden aan de belangen van het slachtoffer en het vermijden van enig risico op secundaire victimisering.
- De COC adviseert dat de geïntegreerde politie niet als verwerkingsverantwoordelijke kan worden beschouwd. Overeenkomstig artikel 44/4 van de wet van 5 augustus van 1992 op het politieambt zijn de ministers van Binnenlandse zaken en Justitie de verwerkingsverantwoordelijken voor de politionele gegevensbanken. De COC adviseert bijgevolg het ontwerp aan te passen. Ter verwerking van dit advies werd in artikel 28, §2, eerste lid, van het ontwerp specifiek de ministers van Binnenlandse zaken en Justitie als verwerkingsverantwoordelijken benoemd.
- De COC adviseert om in artikel 21 van het ontwerp te overwegen om de beslissing tot opname van het positief of negatief antwoord van betrokkene in het proces-verbaal aan het slachtoffer zelf over te laten. Dit advies werd niet gevolgd, gezien de argumentering in de memorie van toelichting reeds duidelijk weergeeft dat onder andere het slachtoffer dit niet altijd kan inschatten, en dat het argument inzake het behandelen van mogelijke klachten ondergeschikt is aan de belangen van het slachtoffer. Bovendien werd een gelijkaardige passage opgenomen en reeds goedgekeurd in het Brusselse samenwerkingsakkoord slachtofferzorg.

6. Het advies van de GBA

Gezien de VTC ten gevolge van het arrest van het Grondwettelijk Hof van 16 februari 2023 (nr. 26/2023) op dit ogenblik niet voldoet aan de procedurele vereisten van de algemene verordening gegevensbescherming, werd eveneens het advies van de GBA gevraagd. De GBA heeft op zitting van 17 mei 2023 verwezen naar het standaardadvies nr. 65/2023 van 24 maart 2023. Dit advies geeft geen aanleiding tot aanpassing van het ontwerp van decreet. Het voorgelegde ontwerp biedt voldoende waarborgen wat de bescherming van persoonsgegevens van de betrokkenen betreft.

7. Het advies van het College van hoven en rechtbanken

Het College van hoven en rechtbanken heeft op 05/06/2023 advies verleend over het ontwerp van decreet. Hierna wordt aangegeven op welke wijze werd tegemoet gekomen aan deze elementen:

- Het College stelt dat er een soort 'disclaimer' mist en moet duidelijk gemaakt worden of het de bedoeling zou zijn om ook aan de griffies en de rechters de taak te geven aan slachtoffers om juridisch advies te geven. Indien niet (zoals dat nu het geval is) dan moet dit volgens het College duidelijk gemaakt worden in de tekst. Ter verwerking van dit advies werd doorheen het ontwerp (in de artikelen 1, 6, 9 en 24) meerdere keren de zin 'binnen het kader van de aan hen toegewezen bevoegdheden' toegevoegd, zodat duidelijk is dat de griffies en rechters niet verwacht worden om juridisch advies te geven. Ook werd in artikel 9 van de memorie van toelichting toegevoegd dat de informatieverplichting geen juridisch advies betreft en dat de rechtbanken en griffies steeds de onafhankelijkheid moeten bewaren bij het geven van informatie.
- Het College stelt dat de definitie van het slachtoffer, als vermeld in artikel 1,10°, van het ontwerp beperkter wordt geformuleerd dan door de richtlijn Richtlijn 2012/29/EU van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2012 tot vaststelling van minimumnormen voor de rechten, de ondersteuning en de bescherming van slachtoffers van strafbare feiten, en ter vervanging van Kaderbesluit 2001/220/BZ. Het College adviseert om te verwijzen naar voornoemde richtlijn. Dit advies werd niet gevolgd omdat de definitie van het slachtoffer in het ontwerp verschilt van de definitie in de slachtofferrichtlijn, daar deze anders en breder werd geformuleerd. In artikel 1, vijfde alinea, van de memorie van toelichting wordt dit duidelijk gesteld.
- Het College adviseert om in artikel 1, 1°, van het ontwerp de woorden "en rechtbanken" te schrappen, gezien deze per definitie geen advies geven aan burgers. Gezien er van de hoven en rechtbanken niet verwacht wordt dat zij juridisch advies geven maar zij wel een informatieverplichting hebben op basis van artikel 3*bis* VTSv., werd in artikel 9 van het ontwerp ter verduidelijking toegevoegd dat de rechterlijke macht haar onafhankelijkheid behoudt. Verder werd een onderscheid gemaakt tussen de parketten en de rechtbanken, zodat zij niet als één geheel kunnen worden beschouwd.
- Het College stelt dat in artikel 1, 3°, van het ontwerp de definitie van 'bevoegde overheden' onduidelijk is, en adviseert om dit te vervangen door 'de Federale Staat en de Vlaamse Gemeenschap'. Dit advies werd niet gevolgd gezien de term werd gekozen op basis van opmerking 5 bij het advies nr. 65.799/1 van 20 mei 2019 van de Raad van State bij het Brusselse samenwerkingsakkoord slachtofferzorg.
- Het College stelt dat de definitie van 'slachtofferonthaal', vermeld in artikel 1,13°, van het ontwerp, overbodig is, gezien in de tekst het woord weinig gebruikt wordt. Het College stelt eveneens dat de definitie verwarrend is, gezien er gesproken wordt van informatie en bijstand. Gezien de term in verschillende artikelen van het ontwerp terugkomt, werd de definitie niet geschrapt. Verder werd de definitie van het ontwerp aangepast en de memorie van toelichting aangevuld, zodat duidelijk is dat de term

'slachtofferonthaal' een gedeelde verantwoordelijkheid is (zoals bedoeld in art. 3bis VTSv.) en de onafhankelijkheid van de rechter gewaarborgd blijft.

- Het College merkt op dat artikel 3 van het ontwerp een tegenstelling bevat, gezien het eerste lid stelt dat er duidelijk afgebakende bevoegdheden zijn en in het derde lid er sprake kan zijn van onduidelijkheid met betrekking tot de bevoegdheden. De tekst in het ontwerp werd aangepast om duidelijk te maken dat het derde lid een afwijking is van hetgeen in het eerste lid van artikel 3 staat.
- Het College adviseert om in artikel 6 van het ontwerp enkele aanpassingen door te voeren:
 - Paragraaf 1 en 2 van het ontwerp te verduidelijken. Het is volgens het College niet duidelijk of het voornamelijk de justitiehuizen betreft en wat de rol van de rechtbanken moet zijn. Aan dit advies werd tegemoet gekomen door de zinsnede 'binnen het kader van de hen toegewezen bevoegdheden' toe te voegen in artikel 6, §1 en §2, van het ontwerp.
 - Paragraaf 1,4°, en artikel 7 van het ontwerp overlappen elkaar en zouden kunnen worden samengevoegd. Dit advies werd niet gevolgd gezien artikel 6, §1, 4°, van het ontwerp gaat over de methodologie, terwijl artikel 7 van het ontwerp verduidelijkt waarmee men specifiek moet rekening houden bij het slachtoffer in geval van doorverwijzing.
 - Artikel 6, §1, tweede lid, van het ontwerp zou beter als eerste lid staan. Dit advies werd niet gevolgd gezien het eerste lid gaat over alle actoren, en het tweede lid specifiek de diensten slachtofferzorg betreft.
 - In artikel 6, §1, tweede lid het woord 'aanklampend' vervangen door het woord 'standvastig', gezien dit minder negatief klinkt. Dit advies werd niet gevolgd gezien de term aanklampend werken een visie is waarbij men het slachtoffer actief zal benaderen en aansporen, vanuit de gedachte dat het slachtoffer zelf de stap naar de hulp- en dienstverlening nog niet kan of durft te zetten.
- Het College adviseert om de opleiding voor rechters, als voorzien in artikel 8 van het ontwerp, facultatief te maken, gezien dit veel tijd in beslag neemt. Dit advies werd niet gevolgd gezien de opleiding voor alle actoren een bijkomende inspanning vergt. Ook al komt men vaak in contact met slachtoffers, er kunnen ook nieuwe evoluties zijn op het terrein of nieuwe inzichten ontwikkeld worden binnen de thematiek.
- Het College merkt op dat artikel 9, laatste lid, van het ontwerp een herhaling bevat van de woorden "noden, behoeften en persoonlijke omstandigheden". Aan dit advies werd niet tegemoet gekomen. De eerste zin van het ontwerp heeft betrekking op welke informatie die moet worden gegeven, terwijl de tweede zin van het ontwerp betrekking heeft op het tijdstip van het geven van de informatie.
- Het College stelt dat de rechtbank in artikel 11 van het ontwerp beperkt is tot medewerking door de onafhankelijkheid die zij moet bewaken. Dit advies werd niet gevolgd, gezien het in artikel 11 van het ontwerp 'de overheid' betreft, en niet de rechtbank als actor.
- Het College stelt de vraag of er digitale ondersteuning wordt voorzien voor de griffies, gezien de verzameling van kwantitatieve en kwalitatieve gegevens, als vermeld in artikel 14 van het ontwerp, het nodige werk zal opleveren. In artikel 14, tweede alinea, van de memorie van toelichting werd toegevoegd dat het de taak is van de bevoegde overheid zelf om autonoom cijfermateriaal te verzamelen op basis van hun huidige bestaande systemen van datamanagement.
- Het College adviseert om artikel 14, derde lid, van het ontwerp in te korten en eventueel toe te voegen dat de gegevens (half-)jaarlijks zullen worden overgemaakt aan de arrondissementsale raad voor slachtofferbeleid. Hieraan werd tegemoet gekomen door de verwijzing naar artikel 37, 2°, van het ontwerp te schrappen.

- Het College adviseert om in hoofdstuk 5, afdeling 1, van het ontwerp enkele vormelijke aanpassingen door te voeren:
 - In artikel 15, eerste lid, van het ontwerp de woorden "en de daaraan gekoppelde onderrichtingen" schrappen. Dit advies werd gevolgd.
 - In artikel 16, tweede lid, 3°, van het ontwerp de woorden "met artikel 7 en 20" te vervangen door "met de artikelen 7 en 20". Dit advies werd gevolgd.
 - Artikel 18, §1, van het ontwerp inkorten en duidelijker formuleren. Dit advies werd gevolgd door één keer de zinsnede 'politieambtenaar of de dienst politionele slachtofferbejegening' te schrappen, en op een korte manier te verwijzen naar de dienst slachtofferhulp.
 - Artikel 18, §3, derde lid, van het ontwerp weglaten, gezien dit al vermeld wordt in andere paragrafen. Dit advies werd niet gevolgd gezien er door de partijen bewust gekozen is het principe van de instemming te herhalen.
 - Artikel 19 kan worden geïntegreerd in artikel 18, gezien op die manier alle doorverwijzingen bij elkaar staan. Dit advies werd niet gevolgd gezien artikel 18 de actoren binnen het samenwerkingsakkoord betreffen, en artikel 19 betreft eventuele partners buiten het samenwerkingsakkoord.
- Het College stelt dat in artikel 18, §3, eerste lid, van het ontwerp de persoonsgegevens betreffende strafrechtelijke veroordelingen worden overgemaakt aan andere diensten, indien het slachtoffer dit wenst. Het College adviseert om dit niet afhankelijk te maken van een beslissing van het slachtoffer. Bovendien is het College van mening dat het beter is om standaard een beschrijving van de feiten mee te delen aan de andere dienst, zodat het slachtoffer niet opnieuw hetzelfde verhaal moet doen. Dit advies werd eveneens gegeven door de COC (zie infra: derde punt) en werd hieraan aangepast.
- Het College adviseert om artikel 24 van het ontwerp te beperken tot de magistraten en personeelsleden die effectief in de positie zijn om dergelijke informatie te geven aan slachtoffers. In artikel 9 van de memorie van toelichting wordt reeds gesteld dat de bevoegde actoren een informatieverplichting hebben. Er wordt toegevoegd dat deze informatie geen juridisch advies betreft, en dat de rechtbanken en griffies steeds hun onafhankelijkheid dienen te bewaken.
- Het College stelt dat er in artikel 28 van het ontwerp verkeerdelijk wordt verwezen naar de algemene verordening gegevensbescherming, en dat er bijgevolg moet verwezen worden naar de geldende nationale wetgeving (in casu de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens). Gezien het Agentschap Justitie en Handhaving niet onder het toepassingsgebied van de wet van 30 juli 2018 valt maar andere actoren binnen het akkoord wel, werd aan artikel 28, §1, van het ontwerp de verwijzing naar de wet van 30 juli 2018 toegevoegd.
- Het College stelt dat de arrondissementale raad voor slachtofferbeleid, vermeld in artikel 29, §2, 1° van het ontwerp, bindende beslissingen zal nemen. Voor de zetel en de onderzoeksrechters wenst het College te wijzen op de onafhankelijkheid van de instanties, aangezien het gaat over zaken waarin nog uitspraak moet worden gedaan. Ten opzichte van de rechtbanken lijkt het volgens het College meer aangewezen dat deze arrondissementale raad een ondersteunende/aansporende functie op zich neemt. Het is echter niet de bedoeling dat er in de schoot van de arrondissementale raad individuele of concrete dossiers worden besproken. In artikel 29, vierde alinea, van de memorie van toelichting wordt reeds verwezen naar het doel van de raad dewelke beleidsafstemming betreft en de opvolging van de uitvoering van de beleidsbeslissingen.
- Het College stelt zich de vraag of in artikel 31, 2° van het ontwerp een benoemingsprocedure wordt opgesteld voor de magistraat of

onderzoeksrechter in de arrondissementale raad. In artikel 31, derde alinea, van de memorie van toelichting wordt toegevoegd dat de deelnemers zelf hun vertegenwoordigers dienen aan te duiden.

8. Het advies van het College van procureurs-generaal

Het College van procureurs-generaal heeft op 30/06/2023 advies nr. VVQ/2023/SVI/150 verleend over het ontwerp van decreet. Hierna wordt aangegeven op welke wijze werd tegemoet gekomen aan deze elementen:

- Het College stelt vast dat er geen alternatieve overlegstructuur voorzien wordt tussen de federale staat en de deelstaten die in de plaats gesteld wordt van het Nationaal Forum dat werd opgericht als overlegplatform. In het advies nr. 65798/1 van de Raad van State van 20 mei 2019 wordt gesteld dat gemeenschappen en gewesten zich enkel kunnen verbinden voor zichzelf en niet voor andere gemeenschappen of gewesten. Als een landelijk overleg wenselijk is, dient hiervoor een afzonderlijk samenwerkingsakkoord ondertekend te worden. Dit advies geeft bijgevolg geen aanleiding tot aanpassingen in het ontwerp of de memorie van toelichting.
- Het College stelt vast dat Brussel, Wallonië en Vlaanderen samenwerkingsakkoorden voorbereiden, maar dat deze allen andere accenten leggen. Het College merkt op dat dit het voeren van een éénvormig en coherent slachtofferbeleid door het College bemoeilijkt. Gelet op het territoriale toepassingsgebied van de akkoorden, werden door de actoren verschillende klemtonen gelegd. Verder stelt de Raad van State in advies nr. 65798/1 van 20 mei 2019 dat indien een landelijk overleg wenselijk is, een afzonderlijk samenwerkingsakkoord ondertekend dient te worden. Dit advies geeft geen aanleiding tot aanpassingen in het ontwerp of de memorie van toelichting.
- Het College stelt vast dat het College van de hoven en rechtbanken niet werd betrokken bij de evaluatie, niettegenstaande ook magistraten van de zetel en medewerkers van de griffie een belangrijke rol spelen bij het slachtofferonthaal op niveau van de parketten en rechtbanken. Voorafgaandelijk aan de eerste agendering voor de Vlaamse regering werden de ontwerp teksten voorgelegd aan het College van de hoven en rechtbanken met het oog op het afleveren van input en opmerkingen, maar deze werden niet ontvangen. Na de eerste goedkeuring door de Vlaamse regering werd aan het College van de hoven en rechtbanken advies gevraagd. Het College van hoven en rechtbanken heeft op 05/06/2023 advies verleend over het ontwerp van decreet.
- Het College stelt dat het ontwerp geen resultaatsverbintenis van de overheid bevat om aparte en aangepaste lokalen te voorzien voor de diensten slachtofferonthaal zodat slachtoffers opgevangen, onthaald en bijgestaan kunnen worden (in gerechtsgebouwen). De federale overheid geeft aan dat ze maar in de mogelijkheid is om aparte en aangepaste lokalen te voorzien voor zover de huidige structuur en capaciteit van de bestaande gerechtsgebouwen dit toelaat. Om die reden werd in artikel 10 van het samenwerkingsakkoord voor een inspanningsverbintenis geselecteerd.
- Het College beveelt aan om in artikel 36, §2, 5° en 6°, van het ontwerp enkel te spreken van een "vertegenwoordiger van het Openbaar Ministerie" daartoe aangeduid door het College van procureurs-generaal. Ter verwerking van dit advies werd 6° van de opsomming in artikel 36, §2, van het ontwerp geschrapt, en de volledige nummering van de opsomming is aangepast.

- Het College stelt dat in artikel 18,§3, tweede lid, 1°, van het ontwerp de persoonsgegevens betreffende de strafrechtelijke veroordelingen van het slachtoffer worden bedoeld. Ter verwerking van dit advies en naar aanleiding van gelijkaardig advies door de COC en het College van de hoven en rechtbanken, werd dit punt aangepast (zie infra).

9. Het advies van de Raad van State

De Raad van State heeft op XX/XX/XXXX advies verleend over het ontwerp. Hieronder wordt verder ingegaan op de bemerkingen van de Raad van State:

- a) ...
- b) ...

D. Bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest

Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

II. Toelichting bij de artikelen

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 2

Met dit decreet stelt de Vlaamse Regering in met de bepalingen in het vernieuwde samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat en de Vlaamse gemeenschap inzake slachtofferzorg.

Voor meer toelichting bij de inhoud van het akkoord, verwijzen we naar de artikelsgewijze bespreking in de Memorie van Toelichting bij het ontwerp van samenwerkingsakkoord (zie bijlage).

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en gezin

Hilde CREVITS

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme

Gesloten door Zuhal Demir
Getekend op 2023-07-17 15:07:15 +02:00
Reden: Ik keur dit document goed

Zuhal Demir

Zuhal DEMIR

**Samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat en de Vlaamse Gemeenschap inzake
slachtofferzorg**

Gelet op de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming);

Gelet op de Richtlijn (EU) 2016/680 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door bevoegde autoriteiten met het oog op de voorkoming, het onderzoek, de opsporing en de vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen, en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Kaderbesluit 2008/977/JBZ van de Raad;

Gelet op de Richtlijn 2012/29/EU van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2012 tot vaststelling van minimumnormen voor de rechten, de ondersteuning en de bescherming van slachtoffers van strafbare feiten, en ter vervanging van Kaderbesluit 2001/220/JBZ van de Raad;

Gelet op de Richtlijn 2017/541 van het Europees Parlement en de Raad van 15 maart 2017 inzake terrorismebestrijding en ter vervanging van Kaderbesluit 2002/475/JBZ van de Raad en tot wijziging van Besluit 2005/671/JBZ van de Raad;

Gelet op de artikelen 128, §1 van de Grondwet,

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, inzonderheid artikel 92bis, §1, gewijzigd door de bijzondere wet van 6 januari 2014;

Gelet op Titel II van de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens;

Overwegende dat de bevoegdheden inzake slachtofferzorg verdeeld zijn tussen de Federale staat en de Gemeenschappen en de Gewesten,

Overwegende dat deze versnippering van de bevoegdheden en de verspreiding van het personeel en van de bijhorende materiele en financiële middelen een doeltreffend, effectief, coherent en geïntegreerd slachtofferbeleid kunnen belemmeren;

Overwegende dat een structurele samenwerking tussen de Federale Staat en de Vlaamse Gemeenschap noodzakelijk is om tot een kwaliteitsvolle zorg en dienstverlening aan slachtoffers te komen,

Overwegende dat een optimale en goed ontwikkelde slachtofferzorg secundaire victimisatie zo veel mogelijk moet beperken en alle gevolgen van het slachtofferschap in de mate van het mogelijke moet herstellen;

Overwegende dat de Grondwet en de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen de mogelijkheid voorzien dat de vermelde overheden een samenwerkingsakkoord inzake slachtofferzorg sluiten;

De partijen

De Federale Staat, vertegenwoordigd door de federale regering, in de persoon van de minister van Justitie en de minister van Binnenlandse Zaken;

De Vlaamse Gemeenschap, vertegenwoordigd door de Vlaamse Regering, in de persoon van de minister-president, de minister van Justitie en Handhaving en de minister van Welzijn;

Hun eigen bevoegdheden gezamenlijk uitoefenend, zijn overeengekomen hetgeen volgt:

Hoofdstuk 1. Definities

Artikel 1. Voor de toepassing van dit akkoord wordt verstaan onder

- 1° bevoegde actoren. de parketten, rechtbanken, de politie en de bevoegde diensten slachtofferzorg,
- 2° bevoegde diensten slachtofferzorg: de politionele slachtofferbejegening, de diensten slachtofferonthaal en de diensten slachtofferhulp;
- 3° bevoegde overheden de ministers die over de bevoegdheden beschikken krachtens welke de ministers die dit akkoord ondertekenen, het akkoord gesloten hebben in naam van de partijen bij het akkoord,
- 4° dienst politionele slachtofferbejegening. de dienst binnen de federale en de lokale politie die enerzijds instaat voor de sensibilisering en voortgezette vorming van politieambtenaren inzake politionele slachtofferbejegening en anderzijds voor het bieden van gespecialiseerde slachtofferbejegening, zonder evenwel afbreuk te doen aan de wettelijke verplichtingen inzake slachtofferbejegening van elke individuele politieambtenaar;
- 5° dienst slachtofferhulp. één van de diensten binnen de centra voor algemeen welzijnswerk, erkend en gesubsidieerd door de Vlaamse Gemeenschap, met als taak onder meer slachtofferhulp;
- 6° dienst slachtofferonthaal: de dienst van het justitiehuis die aan een slachtoffer tijdens de hele gerechtelijke procedure specifieke informatie, ondersteuning, bijstand en een gepaste doorverwijzing aanbiedt,
- 7° na(ast)bestaande: de rechthebbende van het slachtoffer of elke persoon die een duurzame affectieve relatie heeft met het slachtoffer;
- 8° politionele slachtofferbejegening de bijstand aan een slachtoffer door de politie, die bestaat uit het onthaal en de eerste opvang van het slachtoffer, het verstrekken van basisinformatie aan het slachtoffer en het indien nodig doorverwijzen naar de gespecialiseerde diensten.

Deze bejegening houdt eveneens het onthaal en de bijstand in van personen die betrokken zijn bij een ongeval, een collectieve noodsituatie, een brand of een zelfdoding;

- 9° schade: een lichamelijk letsel, een geestelijk letsel, een psychisch lijden, een materieel of een financieel verlies
- 10° slachtoffer: de natuurlijke persoon, evenals zijn na(ast)bestaanden, die als direct gevolg van een handelen of nalaten in strijd met de strafwetgeving schade heeft geleden of de natuurlijke persoon, evenals zijn na(ast)bestaanden die schade heeft geleden ten gevolge van feiten die aanleiding hebben gegeven tot een politionele of gerechtelijke tussenkomst, ook al zijn de feiten geen inbreuk op de strafwetgeving;
- 11° slachtofferbeleid. het geheel van bestuursdaden van de Federale Staat, de Gemeenschappen, de provinciale en lokale overheden in verband met slachtofferzorg,
- 12° slachtofferhulp. de emotionele ondersteuning en begeleiding die aan slachtoffers wordt geboden bij het verwerkingsproces, het geven van informatie, advies en administratieve en praktische hulp en de gerichte en actieve doorverwijzing van slachtoffers Deze hulp wordt verleend door de diensten slachtofferhulp.
- Slachtofferhulp kan eveneens de ondersteuning, hulp en begeleiding inhouden van personen die betrokken zijn bij een ongeval, een collectieve noodsituatie, een brand of een zelfdoding;
- 13° slachtofferonthaal. de informatie en ondersteuning die aan het slachtoffer wordt gegeven in de verschillende fasen van de gerechtelijke procedure, die wordt verleend door de dienst slachtofferonthaal of met tussenkomst van de magistraten, de personeelsleden en medewerkers van de parketten of de rechtbanken, binnen het kader van de aan hen toegewezen bevoegdheden
- Slachtofferonthaal kan eveneens de informatie en bijstand inhouden aan personen die betrokken zijn bij een ongeval, een collectieve noodsituatie of een zelfdoding;
- 14° slachtofferzorg: de hulp- en dienstverlening sensu lato, die vanuit verschillende sectoren, hetzij politioneel, justitieel, sociaal, psychisch of medisch, aan een slachtoffer wordt geboden.

Hoofdstuk 2. Doelstelling

Art. 2. Dit akkoord beoogt een structurele samenwerking inzake de opdrachten slachtofferzorg die wordt opgenomen door de bevoegde actoren op het Nederlandse taalgebied om te komen tot een kwaliteitsvolle slachtofferzorg en secundaire victimisatie zo veel als mogelijk te voorkomen en te beperken

De structurele samenwerking bedoeld in het eerste lid doet geen afbreuk aan de samenwerkingsverbanden tussen de bevoegde diensten slachtofferzorg en andere meer gespecialiseerde diensten die slachtofferzorg aanbieden, voor zover deze samenwerkingsverbanden rekening houden met de bepalingen van dit akkoord

Art. 3. Met respect voor ieders duidelijk afgebakende bevoegdheden en verantwoordelijkheden, voeren de bevoegde overheden een beleid dat streeft naar een zorgvuldige en correcte ondersteuning en begeleiding van slachtoffers.

Voor de totstandkoming van een gecoördineerd, integraal en geïntegreerd slachtofferbeleid dient het beleid van de bevoegde overheden op elkaar afgestemd te worden. Hiervoor gaan de bevoegde overheden en de bevoegde actoren actief met elkaar in dialoog binnen de in dit akkoord voorziene overlegorganen

In geval dat er, in afwijking van de duidelijk afgebakende bevoegdheden en verantwoordelijkheden vermeld in het eerste lid, misvattingen zouden ontstaan op vlak van bevoegdheidsverdeling of verantwoordelijkheden, verbinden de bevoegde overheden er zich toe zich niet te onttrekken aan hun verantwoordelijkheid, maar gezamenlijk op zoek gaan naar concrete oplossingen binnen de in dit akkoord voorziene overlegorganen

Hoofdstuk 3· Bevoegdheden

Art. 4. De Federale Staat is bevoegd voor.

- 1° het beleid inzake politie en veiligheid en, in het bijzonder, de politionele slachtofferbejegening;
- 2° het strafrechtelijk beleid en in het bijzonder het gerechtelijk slachtofferbeleid. In dat kader waarborgt de Federale Staat de rechten van het slachtoffer binnen de gerechtelijke procedure, waaronder het verlenen van slachtofferonthaal

Art. 5. De Vlaamse Gemeenschap is bevoegd voor:

- 1° het beleid inzake bijstand aan personen, onder meer het maatschappelijk welzijn en de hulp- en dienstverlening aan slachtoffers;
- 2° de organisatie, de werking en de opdrachten van het Vlaams centrum elektronisch toezicht en de justitiehuisen, in het bijzonder het slachtofferonthaal

Hoofdstuk 4. Verbintenissen

Afdeling 1. Algemene werkingsprincipes

Art. 6. §1. De bevoegde overheden verbinden zich ertoe dat de bevoegde actoren, binnen het kader van de aan hen toegewezen bevoegdheden en in hun contact met slachtoffers, minstens de volgende werkingsprincipes zullen hanteren:

- 1° een positieve en participatieve basishouding aannemen, vertrekken vanuit het perspectief van het slachtoffer;
- 2° tijdig rekening houden met de individuele noden en behoeften van elk slachtoffer en hierbij in het bijzonder aandacht te hebben voor de specifieke behoeften van kwetsbare slachtoffers bijvoorbeeld het minderjarige slachtoffer en minderjarige kinderen van het slachtoffer;
- 3° informatie verstrekken op maat van het slachtoffer, rekening houdend met de individuele noden en behoeften van het slachtoffer, het type van feiten alsook de kwetsbaarheid van het slachtoffer en de omstandigheden waarin het slachtoffer zich op dat moment bevindt,
- 4° de continuïteit van de aangeboden zorg verzekeren door op een warme manier de zorg over te dragen wanneer het aanbod van één of meer andere diensten beter aansluit bij de noden en behoeften van het slachtoffer.

De bevoegde overheden verbinden zich ertoe om via de diensten slachtofferzorg die onder hun bevoegdheid vallen daarnaast een proactief, outreachende en aanklappende aanbod te voorzien voor elk slachtoffer

§2 De bevoegde overheden verbinden er zich tenslotte toe, binnen het kader van de aan hen toegewezen bevoegdheden, de werkingsprincipes, bedoeld in paragraaf 1, in een gezamenlijk referentiedocument te concretiseren en te vertalen naar een uitgewerkte methodologie voor de uitvoering van de opdrachten en de samenwerking op het terrein tussen de bevoegde actoren

De redactie van het referentiedocument is een verantwoordelijkheid van de Vlaamse commissie slachtofferzorg, bedoeld in artikel 37, §1, van dit akkoord

Art. 7. De bevoegde overheden verbinden zich ertoe dat de bevoegde actoren het slachtoffer waar nodig op een warme manier doorverwijst met het oog op gepaste slachtofferzorg, rekening houdend met de individuele noden en behoeften van het slachtoffer, het type van feiten alsook de kwetsbaarheid van het slachtoffer en dat zij daarbij gebruik kunnen maken van de sociale kaart die is opgesteld door het netwerk slachtofferzorg, bedoeld in artikel 34, §1, 3° van dit akkoord.

Afdeling 2. Opleiding

Art. 8. §1. Met behoud van de toepassing van de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht, verbinden de bevoegde overheden zich ertoe een gepaste basisopleiding inzake slachtofferzorg te voorzien of te faciliteren voor alle medewerkers van de bevoegde actoren die onder hun bevoegdheid vallen van wie het waarschijnlijk is dat zij vanuit hun functie in persoonlijk contact komen met slachtoffers.

In deze basisopleiding komen minstens de volgende elementen aan bod.

- 1° erkennen van slachtofferschap;
- 2° de impact en verwerking van schokkende of traumatische ervaringen,
- 3° herkennen van de noden en behoeften van het slachtoffer,
- 4° respectvol, tactvol, professioneel en op niet-discriminerende manier omgaan en communiceren met het slachtoffer;
- 5° de opdrachten van de diensten slachtofferzorg.

§2 De bevoegde overheden verbinden er zich toe voor de medewerkers van de bevoegde diensten slachtofferzorg, naast de basisopleiding bedoeld in het eerste lid van paragraaf 1, eveneens gespecialiseerde en voortgezette opleidingen inzake slachtofferzorg te voorzien.

In deze gespecialiseerde en voortgezette opleidingen komen onder andere de volgende elementen aan bod:

- 1° de individuele beoordeling die tot doel heeft de specifieke noden en behoeften van het slachtoffer vast te stellen;
- 2° de psychosociale (na-)zorg bij traumatische of schokkende ervaringen;

- 3° specifieke doelgroepen en vormen van slachtofferschap, zoals minderjarige slachtoffers, slachtoffers van seksueel geweld en intrafamiliaal geweld, slachtoffers van terroristische misdrijven;
- 4° vaardigheden om een zorgvuldige en correcte bejegening aan het slachtoffer te kunnen bieden zoals bijvoorbeeld gesprekstechnieken

§3. De bevoegde overheden verbinden zich ertoe vervolgopleidingen te voorzien opdat de medewerkers van de bevoegde actoren op de hoogte blijven van evoluties in de materie en hun kennis en vaardigheden kunnen verdiepen en verbreden.

Afdeling 3: Informatieverstrekking

Art. 9. De bevoegde overheden verbinden zich ertoe, via de bevoegde actoren die onder hun bevoegdheid vallen en met behoud van de toepassing van de onafhankelijkheid van de rechtelijke macht, het slachtoffer de nodige informatie te geven over de

- 1° gerechtelijke procedure en de rechten van het slachtoffer in dit kader,
- 2° wijze waarop het slachtoffer toegang kan krijgen tot juridisch advies en rechtsbijstand;
- 3° mogelijkheid en de wijze waarop het slachtoffer een schadevergoeding kan verkrijgen,
- 4° beschikbare herstelrechtvoorzieningen, onder andere de mogelijkheid tot bemiddeling met de dader;
- 5° bevoegde diensten slachtofferzorg en hun opdrachten.

Hoe uitgebreid of gedetailleerd de in het eerste lid bedoelde informatie is, kan verschillen naargelang de individuele noden, behoeften en persoonlijke omstandigheden van het slachtoffer. Afhankelijk van deze noden, behoeften en omstandigheden van het slachtoffer, kan deze informatie ook in een later stadium gegeven worden dan op het moment van de eerste contacten met het slachtoffer.

Afdeling 4. Materiele omstandigheden

Art. 10. De bevoegde overheden verbinden zich ertoe om aparte en aangepaste lokalen te voorzien voor de bevoegde diensten slachtofferzorg die onder hun bevoegdheid vallen, zodat het slachtoffer met de nodige privacy onthaald en opgevangen kan worden.

Specifiek wat betreft de federale overheid, deze verbindt zich ertoe de nodige inspanningen te leveren om binnen de gerechtsgebouwen ook voldoende en aangepaste lokalen te voorzien voor de diensten slachtofferonthaal zodat slachtoffers opgevangen, onthaald en bijgestaan kunnen worden in de best mogelijke omstandigheden, rekening houdend met de beperkingen die bestaande gebouwen hebben

Afdeling 5 Toegankelijk hulp- en dienstverleningsaanbod

Art. 11. De bevoegde overheden verbinden zich ertoe mee te werken aan bestaande en nieuwe praktijken die de samenwerking tussen de bevoegde actoren verbeteren en die in het bijzonder tot doel hebben om een centraal, voldoende en toegankelijk hulp- en dienstverleningsaanbod voor slachtoffers te installeren en te waarborgen.

Art. 12. De bevoegde overheden verbinden zich ertoe informatie en ondersteuning zoveel als mogelijk digitaal aan slachtoffers beschikbaar te stellen en de initiatieven die zij hiertoe nemen onderling op elkaar af te stemmen

Afdeling 6. Sensibilisering

Art. 13. De bevoegde overheden verbinden zich ertoe sensibiliseringscampagnes op te zetten en die onderling op elkaar af te stemmen met het oog op een betere bekendmaking van de rechten van het slachtoffer en van de bevoegde diensten slachtofferzorg die onder hun bevoegdheid vallen.

Afdeling 7 Verzamelen en delen van gegevens

Art. 14. De bevoegde overheden verbinden zich ertoe een slachtofferbeleid te voeren mede op basis van kwalitatieve en kwantitatieve gegevens die de bevoegde actoren die onder hun bevoegdheid vallen ieder autonoom verzamelen en ter beschikking stellen van de andere bevoegde actoren.

Hiertoe worden minstens de volgende kwantitatieve gegevens verzameld·

- 1° het aantal bereikte slachtoffers door de bevoegde actoren;
- 2° het aantal doorverwijzingen vanuit de bevoegde actoren,
- 3° de diensten of sectoren waarnaar werd doorverwezen door de bevoegde actoren.

De gegevens bedoeld in het voorgaande lid worden ter beschikking gesteld en samen gebracht op het niveau van de arrondissementele raad voor slachtofferbeleid, met het oog op analyse en evaluatie door de arrondissementele raad voor slachtofferbeleid en de Vlaamse commissie slachtofferzorg, zoals bedoeld in artikel 30 van dit akkoord.

Hoofdstuk 5. Opdrachten van de bevoegde actoren

Afdeling 1. Politionele slachtofferbejegening

Art. 15. In het kader van zijn bevoegdheid, bedoeld in artikel 4 van dit akkoord en in uitvoering van artikel 46 van de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt, biedt de Federale Staat via de politie de nodige bijstand aan het slachtoffer door te voorzien in.

- 1° de eerste opvang;
- 2° dringende en praktische bijstand ;
- 3° informatie zoals bedoeld in artikel 9 van dit akkoord;
- 4° hercontactname;
- 5° doorverwijzing waar nodig naar de gepaste slachtofferzorg in functie van de noden en behoeften van het individuele slachtoffer.

De politie ziet erop toe dat het slachtoffer in het proces-verbaal of enige andere politionele schriftelijke informatiedrager de nodige informatie kan laten opnemen over de geleden materiele en immateriele schade

Art. 16. De politiemedewerkers kunnen in het kader van hun opdracht, bedoeld in artikel 15 van dit akkoord, worden bijgestaan door een gespecialiseerde medewerker binnen de politiediensten of door de dienst politionele slachtofferbejegening, wanneer blijkt dat meer gespecialiseerde bijstand of

informatievoorziening nodig is. De gespecialiseerde medewerker werkt samen met de beleidsofficier inzake politionele slachtofferbejegening voor de ontwikkeling en implementatie van het beleid binnen de politiedienst.

De gespecialiseerde medewerker of de dienst politionele slachtofferbejegening, bedoeld in het eerste lid, heeft als opdracht:

- 1° het slachtofferbeleid binnen het korps mee vorm te geven samen met de beleidsadviseur politionele slachtofferbejegening door het verzamelen en verspreiden van informatie in verband met slachtofferzorg, de leden van het korps te sensibiliseren en interne opleiding te verzekeren inzake politionele slachtofferbejegening,
- 2° het organiseren van gespecialiseerde bijstand aan het slachtoffer wanneer politiemedewerkers het slachtoffer niet of op onvoldoende wijze kunnen bijstaan;
- 3° de doorverwijzing waar nodig naar de gepaste dienst slachtofferzorg rekening houdend met de artikelen 7 en 20 van dit akkoord;
- 4° het actief doorverwijzen en samenwerken met hulp- en dienstverleningsinstanties;
- 5° het deelnemen aan de overlegstructuren.

Art. 17. De politiemedewerker of de dienst politionele slachtofferbejegening licht elk slachtoffer systematisch in over het bestaan van de bevoegde diensten slachtofferzorg, hun opdrachten en hun contactgegevens. Op basis van de actuele noden en behoeften van het individuele slachtoffer wordt dit aangevuld met informatie over andere meer gespecialiseerde diensten of personen die slachtofferzorg aanbieden.

Art. 18. §1. De politiemedewerker of de dienst politionele slachtofferbejegening biedt elk slachtoffer doorverwijzing naar een dienst slachtofferhulp aan. Wanneer het slachtoffer hiermee instemt, brengt men het slachtoffer actief in contact met deze dienst.

§2. De politiemedewerker of de dienst politionele slachtofferbejegening maakt op basis van de noden en behoeften, het type van feiten alsook de kwetsbaarheid van het individuele slachtoffer de inschatting of hij ook doorverwijzing naar een dienst slachtofferonthaal aanbiedt. Als het slachtoffer hiermee instemt, brengt hij het slachtoffer actief in contact met deze dienst.

§3. In uitvoering van paragraaf 1 en 2 en met het oog op het realiseren van de doeleinden vermeld in artikel 2 en 3 van dit akkoord, maakt de politiemedewerker of de dienst politionele slachtofferbejegening de volgende gegevens telefonisch of via elektronische weg over aan de desbetreffende diensten.

- 1° de persoonsgegevens van het slachtoffer dat wordt doorverwezen, meer bepaald:
 - a) de identiteitsgegevens, waaronder het rijksregisternummer of identificatienummer van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid;
 - b) de relatie tot het directe slachtoffer in geval betrokkene een nabestaande of naastbestaande betreft;
 - c) de contactgegevens;
- 2° de identificatiegegevens van de verbalisant,
- 3° het nummer van het proces-verbaal;
- 4° de datum van de feiten.

Indien het slachtoffer dit wenst, kan de politiemedewerker of de dienst politionele slachtofferbejegening eveneens de volgende persoonsgegevens overmaken aan de desbetreffende diensten.

- 1° persoonsgegevens betreffende de feiten die aanleiding gegeven hebben tot de politionele tussenkomst, met name een omschrijving van de feiten, hierbij rekening houdend met het geheim van het onderzoek;
- 2° gegevens over de gezondheid, meer bepaald de geleden schade zoals bedoeld in artikel 1, 9° van dit akkoord, met het oog op de inschatting van de noden en behoeften van het slachtoffer;
- 3° praktische informatie betreffende de beschikbaarheid van het slachtoffer voor contactname,
- 4° informatie over andere diensten waarnaar het slachtoffer is doorverwezen met het oog op de continuïteit van de slachtofferzorg

Het slachtoffer dient steeds zijn instemming te geven voordat deze gegevens overgemaakt worden aan de desbetreffende diensten.

Art. 19. Rekening houdend met de bepalingen van artikel 7 van dit akkoord, doet de politiemedewerker of de dienst politionele slachtofferbejegening een aanvullend aanbod tot doorverwijzing naar andere, meer gespecialiseerde diensten of personen die slachtofferzorg aanbieden. Hij heeft hierbij extra aandacht voor kwetsbare slachtoffers zoals minderjarige slachtoffers, slachtoffers van intrafamiliaal geweld, slachtoffers van seksueel geweld en slachtoffers van terroristische misdrijven.

Art. 20. De politiemedewerker of de dienst politionele slachtofferbejegening maakt na een eerste contact met het slachtoffer een inschatting van de noden, behoeften en verwachtingen, om te bepalen of een hercontactname aangewezen is. Hij heeft hierbij bijzondere aandacht voor kwetsbare slachtoffers zoals minderjarige slachtoffers, slachtoffers van seksueel geweld, slachtoffers van intrafamiliaal geweld, slachtoffers van terroristische misdrijven, alsook voor slachtoffers die in eerste instantie niet wilden doorverwezen worden of geen instemming gaven om hun gegevens door te geven voor een doorverwijzing, maar die op basis van zijn inschatting baat zouden hebben met meer gespecialiseerde slachtofferzorg.

Voor wat betreft partnergeweld als vorm van intrafamiliaal geweld, zal de politiemedewerker of de dienst politionele slachtofferbejegening overeenkomstig de van kracht zijnde omzendbrieven het slachtoffer van partnergeweld opnieuw contacteren na het opstellen van het aanvankelijk proces-verbaal. Op basis van de actuele noden en behoeften van het slachtoffer doet hij opnieuw een aanbod tot doorverwijzing naar de bevoegde diensten slachtofferzorg, of andere meer gespecialiseerde diensten of personen die slachtofferzorg aanbieden.

Art. 21. De politiemedewerker vermeldt het aanbod tot doorverwijzing van het slachtoffer in het proces-verbaal of enige andere politionele schriftelijke informatiedrager. De beslissing van het slachtoffer om al dan niet in te gaan op het aanbod wordt niet vermeld in het proces-verbaal of enige andere schriftelijke politionele informatiedrager.

Afdeling 2. Dienst slachtofferhulp

Art 22 In het kader van zijn bevoegdheid, bedoeld in artikel 5, 1° van dit akkoord en in uitvoering van artikel 11, eerste lid, 8°, 13° en 15° van het besluit van de Vlaamse Regering van 21 juni 2013 betreffende het algemeen welzijnswerk biedt de Vlaamse Gemeenschap via de diensten slachtofferhulp de nodige hulpverlening aan het slachtoffer door te voorzien in

Het aanbod omvat:

- 1° een duidelijk aanspreekpunt voor slachtoffers voor alle vragen en hulp rond slachtofferschap, ongeacht of zij een klacht ingediend hebben;
- 2° informatie zoals bedoeld in artikel 9 van dit akkoord, informatie over de verwerking van schokkende of traumatische ervaringen alsook advies hierover, informatie bij verzekeringstechnische en juridische vragen;;
- 3° administratieve en praktische hulp zoals de procedure voor de Commissie voor Financiële Hulp aan slachtoffers van opzettelijke gewelddaden en occasionele redders en het in contact brengen van slachtoffers met de gepaste diensten zoals een mutualiteit, verzekeringsinstantie of advocaat;
- 4° emotionele ondersteuning en begeleiding bij het verwerkingsproces waarbij het slachtoffer en zijn directe sociale omgeving kunnen praten over wat hen is overkomen en waarbij hulpverleners samen met het slachtoffer op zoek gaan naar een goede en gepaste manier om met de gevolgen ervan om te gaan;
- 5° een gerichte en actieve doorverwijzing waar nodig naar de dienst slachtofferonthaal waarbij de persoonsgegevens zoals bepaald in artikel 18 §3 van dit akkoord, na instemming van het slachtoffer, telefonisch of via elektronische weg worden overgemaakt of naar andere gepaste slachtofferzorg in functie van de noden en behoeften van het individuele slachtoffer, rekening houdend met de bepalingen van artikel 7 van dit akkoord en met het oog op het realiseren van de doeleinden vermeld in artikel 2 en 3 van dit akkoord.

In uitvoering van artikel 9 van het decreet van 8 mei 2009 op het algemeen welzijnswerk zijn de medewerkers van de diensten die slachtofferhulp aanbieden tot geheimhouding verplicht.

Art. 23. De dienst slachtofferhulp bevestigt telefonisch of via elektronische weg aan de doorverwijzende politiedienst of de doorverwijzende dienst slachtofferonthaal dat zij met het slachtoffer contact heeft opgenomen, en kan, in samenspraak en na instemming van het slachtoffer, bijkomende en noodzakelijke persoonsgegevens overmaken met het oog op verdere begeleiding en ondersteuning.

Afdeling 3 Parket en rechtbank

Art 24. In het kader van hun bevoegdheid, bedoeld in artikel 4 van dit akkoord en in uitvoering van artikel 3bis Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering, biedt de Federale Staat via de magistraten, de medewerkers van de griffie en de personeelsleden van de parketten en rechtbanken, de nodige ondersteuning aan het slachtoffer door te voorzien in

- 1° een correct en zorgvuldig slachtofferonthaal;
- 2° informatie zoals bedoeld in artikel 9 van dit akkoord.

Art. 25. De parketten en rechtbanken worden in het kader van hun opdracht bijgestaan door de diensten slachtofferonthaal bedoeld in artikel 26 van dit akkoord wanneer blijkt dat meer gespecialiseerde of geïndividualiseerde bijstand of informatievoorziening nodig is.

Overeenkomstig de van kracht zijnde regelgeving en omzendbrieven zal het parket de diensten slachtofferonthaal vatten om een aanbod te doen aan individuele slachtoffers. In de gevallen waarin dit niet verplicht is, beoordeelt de magistraat die belast is met het dossier, van bij de aanvang van het dossier en gedurende de volledige procedure, of de tussenkomst van de dienst slachtofferonthaal vereist is.

Afdeling 4. Dienst slachtofferonthaal

Art. 26. §1. In het kader van hun bevoegdheid, bedoeld in artikel 5, 2° van dit akkoord en in uitvoering van artikel 5 van het decreet van 26 april 2019 houdende de justitiehuisen en de juridische eerstelijnsbijstand biedt de Vlaamse Gemeenschap via de diensten slachtofferonthaal de nodige ondersteuning en bijstand aan het slachtoffer door te voorzien in:

- 1° informatie zoals bedoeld in artikel 9 van dit akkoord,
- 2° bijstand en ondersteuning tijdens de gerechtelijke procedure, zoals bij de inzage van het dossier, de wedersamenstelling, de teruggave van inbeslaggenomen stukken of de zitting van de rechtbank,
- 3° een brugfunctie ten aanzien van de magistratuur,
- 4° doorverwijzing waar nodig naar de dienst slachtofferhulp waarbij de persoonsgegevens zoals bepaald in artikel 18 §3 van dit akkoord, na instemming van het slachtoffer, telefonisch of via elektronische weg worden overgemaakt of naar andere gepaste diensten slachtofferzorg in functie van de noden en behoeften van het slachtoffer, rekening houdend met de bepalingen van artikel 7 van dit akkoord en met het oog op het realiseren van de doeleinden vermeld in artikel 2 en 3 van dit akkoord.

§2. De dienst slachtofferonthaal heeft ook een structurele opdracht door het signaleren van de moeilijkheden waarmee het slachtoffer wordt geconfronteerd in zijn contacten met de gerechtelijke overheid en door de magistraten en de medewerkers en personeelsleden van de parketten en de rechtbanken te sensibiliseren voor de specifieke noden en rechten van het slachtoffer.

Art. 27. De dienst slachtofferonthaal bevestigt telefonisch of via elektronische weg aan de doorverwijzende politiedienst of de doorverwijzende dienst slachtofferhulp dat zij met het slachtoffer contact heeft opgenomen en kan, in samenspraak en na instemming van het slachtoffer, bijkomende en noodzakelijke persoonsgegevens overmaken met het oog op verdere begeleiding en ondersteuning.

Indien het slachtoffer positief reageert op het dienstaanbod, stelt de dienst slachtofferonthaal hun tussenkomst ter kennis aan het secretariaat van het parket dat hen gevat heeft, overeenkomstig de van kracht zijnde richtlijnen.

Afdeling 5 Omgaan met persoonsgegevens

Art. 28. §1. De verwerking van persoonsgegevens, vermeld in dit hoofdstuk, gebeurt conform artikel 6, eerste lid, c) en e) van de algemene verordening gegevensbescherming en de wet van 30 juni 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens.

De verwerking van persoonsgegevens, vermeld in dit hoofdstuk, kan ook de verwerking omvatten van bijzondere categorieën van persoonsgegevens vermeld in artikel 9, lid 1 en artikel 10 van de algemene verordening gegevensbescherming. Deze verwerkingen worden beschouwd als noodzakelijke verwerkingen om redenen van zwaarwegend algemeen belang als vermeld in artikel 9, lid 2, g) van de voormelde verordening.

§2. Voor de verwerking van de persoonsgegevens door de politie en de politionele slachtofferbejegening treden de ministers van Binnenlandse zaken en Justitie op als verwerkingsverantwoordelijke.

Voor de verwerking van persoonsgegevens door de parketten en rechtbanken treden respectievelijk het College van procureurs-generaal en het College van hoven en rechtbanken of, al naargelang van het geval, de rechtbanken zelf op als verwerkingsverantwoordelijke.

Voor de verwerking van persoonsgegevens door de diensten slachtofferonthaal en slachtofferhulp treden respectievelijk het Agentschap Justitie en Handhaving en het CAW op.

Iedere bevoegde actor respecteert het principe van de opslagbeperking en de op hen van toepassing zijnde overeenkomstige bewaartermijnen, neemt de passende maatregelen ter beveiliging van de persoonsgegevens, en zorgt dat de te verwerken persoonsgegevens steeds juist en geactualiseerd zijn, rekening houdend met de wettelijke en reglementaire bepalingen die op iedere actor van toepassing zijn.

§3. De verwerkingsverantwoordelijken van de actoren politie, de parketten en rechtbanken en de bevoegde diensten slachtofferzorg nemen ieder de passende maatregelen opdat het slachtoffer de informatie en de communicatie over de verwerking van diens persoonsgegevens overeenkomstig de op hen toepasselijke regelgeving in een beknopte, transparante, begrijpelijke en gemakkelijk toegankelijke vorm en in duidelijke en eenvoudige taal ontvangt

Hoofdstuk 6. Overlegstructuren

Afdeling 1. Arrondissementeel niveau

Art. 29. §1. In elk gerechtelijk arrondissement komt een arrondissementele raad voor slachtofferbeleid, hierna “de raad” genoemd, samen.

De raad is belast met de coördinatie van de implementatie van een geïntegreerd slachtofferbeleid binnen het gerechtelijk arrondissement.

§2. De raad heeft tot taak het:

- 1° concretiseren en implementeren van de in dit akkoord gemaakte afspraken in functie van een geïntegreerde slachtofferzorg;
- 2° opvolgen en evalueren van de in 1° gemaakte afspraken en beslissingen. Hierbij kan zij de bevoegde actoren aansporen tot het nemen van noodzakelijke corrigerende acties in geval van niet-naleving van de gemaakte afspraken;
- 3° coördineren, ondersteunen en opvolgen van de samenwerking tussen de bevoegde actoren;
- 4° opmaken van structurele afspraken inzake de samenwerking tussen de bevoegde actoren en de doorverwijzing naar meer gespecialiseerde diensten die slachtofferzorg aanbieden en vice versa, alsook het afstemmen van samenwerkingsafspraken die op niveau van de lokale netwerken binnen het arrondissement zijn opgemaakt en erop toezien dat deze afspraken in overeenstemming zijn met de afspraken en verbintenissen bepaald in dit akkoord;
- 5° voorstellen van de nodige beleidsmaatregelen aan de Vlaamse commissie slachtofferzorg

Art. 30. De raad stelt tweejaarlijks een verslag op met betrekking tot de wijze waarop er binnen haar arrondissement aan de doelstelling van dit akkoord uitvoering gegeven wordt.

Het verslag bevat minstens:

- 1° een kwantitatief gedeelte waarin minstens de gegevens zoals bepaald in artikel 14 lid 2 van dit akkoord worden opgenomen en geanalyseerd;
- 2° een kwalitatief gedeelte waarin een overzicht wordt gegeven van de wijze waarop de raad haar taak, bedoeld in artikel 29, §2, van dit akkoord invult. Dit gebeurt minstens door een opsomming en beschrijving van de acties die binnen het arrondissement genomen zijn, alsook de initiatieven, verwezenlijkingen, projecten en moeilijkheden inzake de toepassing en implementering van de bepalingen uit het akkoord;
- 3° een inventaris van de samenwerkingsafspraken die zijn gemaakt of die gemaakt moeten worden met diensten slachtofferzorg, zoals bedoeld in artikel 29, §2, 4° van dit akkoord.

Dit verslag wordt overgemaakt aan de voorzitter van de Vlaamse commissie slachtofferzorg uiterlijk op 1 april van het jaar volgend op de periode waarop het verslag betrekking heeft.

Art. 31. De raad is minimaal samengesteld uit .

- 1° de procureur des Konings of de verbindingsmagistraat;
- 2° een onderzoeksrechter of vertegenwoordiger van de rechtbank eerste aanleg,
- 3° een gemandateerde vertegenwoordiger van de dienst(en) slachtofferhulp;
- 4° de korpschefs van de politiezones of hun gemandateerde vertegenwoordiger(s), eventueel vergezeld van een vertegenwoordiger van de dienst voor politionele slachtofferbejegening,
- 5° de directeur-coördinator van de federale politie eventueel vergezeld van een vertegenwoordiger van de dienst voor politionele slachtofferbejegening van de federale politie van zijn arrondissement;
- 6° de directeurs van de justitiehuisen van het arrondissement;
- 7° een gemandateerde vertegenwoordiger van het vertrouwenscentrum kindermishandeling;
- 8° de voorzitter of een lid van de Vlaamse commissie slachtofferzorg;
- 9° de verbindingspersoon zoals bedoeld in artikel 35 van dit akkoord.

Voor elk van de leden worden één of meerdere plaatsvervangers aangeduid

De raad kan ad hoc of structureel uitgebreid worden met deskundigen of één of meerdere vertegenwoordigers van (overheids-)instellingen, organisaties, (overheids-)diensten, verenigingen, lotgenotengroepen of professionelen naargelang het onderwerp van de vergadering en op uitnodiging van de voorzitter.

Art. 32. §1. De raad wordt voorgezeten door de procureur des Konings of door de provinciale verbindingsmagistraat slachtofferonthaal. Deze stelt een secretaris aan die instaat voor de opmaak en verspreiding van de werkingsverslagen.

§2. Voor het uitvoeren van haar opdrachten kan de raad permanente of ad hoc werkgroepen oprichten die de agenda voorbereiden, opvolgen, uitvoeren en hierover rapporteren aan de raad. Deze werkgroepen worden voorgezeten door een lid van de raad. De raad stelt een voorzitter aan in geval van oprichting van zo een werkgroep.

§3. De raad stelt een huishoudelijk reglement op, waarin minimaal het volgende geregeld wordt

- 1° de wijze waarop beslissingen worden genomen;
- 2° afspraken over het delegeren van bepaalde opdrachten en beslissingen aan werkgroepen zoals bedoeld in artikel 32, §2, van dit akkoord;
- 3° de procedure voor het wijzigen van het huishoudelijk reglement;
- 4° de wijze waarop de vergadering wordt samen geroepen, de agenda van de vergadering wordt bepaald en de verslaggeving wordt verspreid.

De raad komt minstens twee keer per kalenderjaar bijeen, op onderling te bepalen overlegmomenten.

Afdeling 2 Niveau van de arrondissementsafdeling

Art. 33. De raad richt per arrondissementsafdeling een netwerk slachtofferzorg op, hierna “netwerk” genoemd.

Art. 34. §1. Het netwerk heeft tot taak het.

- 1° vormgeven van de operationele samenwerking op het terrein tussen het netwerk en eventuele andere diensten slachtofferzorg en hiervoor de nodige samenwerkingafspraken maken;
- 2° uitwisselen van kennis, expertise, informatie en beste praktijken;
- 3° opmaken en beheren van een sociale kaart van (overheids-)instellingen, organisaties, (overheids-)diensten, verenigingen, lotgenotengroepen, of professionelen die zich toeleggen op het bieden van slachtofferzorg alsook hun aanbod binnen de regio, en deze verspreiden binnen de leden van het netwerk;
- 4° informeren en signaleren van problemen waarmee zij in de praktijk worden geconfronteerd en gezamenlijk zoeken naar een manier van aanpak;
- 5° signaleren van problemen die een meer structurele aanpak vereisen binnen de eigen sector en/of aan de raad;

- 6° ondersteunen van en meewerken aan opleidingen en trainingen inzake slachtofferschap voor de verschillende (netwerk)partners;
- 7° organiseren van netwerkmomenten tussen de bevoegde actoren onderling en andere meer gespecialiseerde diensten en personen die slachtofferzorg aanbieden

§2. Het netwerk is minimaal samengesteld uit:

- 1° een justitieassistent van de dienst slachtofferonthaal;
- 2° een personeelslid van een dienst voor politionele slachtofferbejegening van de federale politie en één of meerdere personeelsleden van een dienst voor politionele slachtofferbejegening van de lokale politie;
- 3° een personeelslid van de dienst slachtofferhulp

§3. Het voorzitterschap en het secretariaat van het netwerk wordt jaarlijks afwisselend opgenomen door een vertegenwoordiger van.

- 1° de dienst slachtofferonthaal,
- 2° de dienst voor politionele slachtofferbejegening;
- 3° de dienst slachtofferhulp

§4 Het netwerk vergadert ten minste vier keer per jaar, op onderling te bepalen overlegmomenten.

De voorzitter van het netwerk nodigt hiertoe de personen in paragraaf 1 uit alsook vertegenwoordigers van netwerkorganisaties of andere relevante organisaties die binnen de regio slachtofferzorg aanbieden aan slachtoffers van intrafamiliaal geweld en slachtoffers van seksueel geweld.

Het netwerk kan verder ad hoc of structureel uitgebreid worden met de verbindingsmagistraat slachtofferonthaal, met vertegenwoordigers van provinciale en lokale besturen, (overheids-) instellingen, organisaties, (overheids-) diensten, verenigingen lotgenotengroepen of professionelen die zich toelagen op het bieden van slachtofferzorg binnen het territoriaal werkingsgebied van het netwerk

Het secretariaat van het netwerk maakt werkingsverslagen op en stelt deze ter beschikking aan haar leden en aan de voorzitter van de raad

Art. 35. In de arrondissementen waar verschillende netwerken zijn opgericht, wordt een vertegenwoordiger van een dienst die een provinciale werking heeft, afgevaardigd om deel te nemen aan de vergaderingen van de verschillende netwerken. Deze persoon, verbindingspersoon genoemd, staat in voor een vlotte en tijdige informatiedeling tussen de netwerken onderling enerzijds en de netwerken en de raad anderzijds. Hij kan daarnaast ook deelnemen aan de werkgroepen zoals bedoeld in artikel 32 §2 van dit akkoord

Afdeling 3. Vlaams niveau

Art. 36. § 1. Er wordt een Vlaamse commissie slachtofferzorg opgericht, hierna commissie genoemd, met het oog op de goede werking en implementatie van het akkoord.

§ 2. De commissie is samengesteld uit telkens één vertegenwoordiger op het beleidsniveau van:

- 1° de Federale Politie,
- 2° de Vaste Commissie voor de lokale politie;
- 3° de centra voor algemeen welzijnswerk;
- 4° de Federale Overheidsdienst Justitie;
- 5° het Openbaar Ministerie, daartoe aangeduid door het College van Procureurs-generaal;
- 6° het College van hoven en rechtbanken;
- 7° het Agentschap Justitie en Handhaving;
- 8° het Departement Zorg;
- 9° het Agentschap Opgroeien;
- 10° het Vlaams Expertisecentrum Kindermishandeling.

Voor elk van de leden worden één of meerdere plaatsvervangers aangeduid.

§3 De vertegenwoordigers bedoeld in paragraaf 2 fungeren tevens als contactpersoon voor hun desbetreffende organisaties ter bevordering van een structurele en permanente dialoog en een samenwerking met andere instanties inzake slachtofferzorg, zowel op federaal, gemeenschaps- als lokaal niveau, met het oog op een gecoördineerd, integraal en geïntegreerd slachtofferbeleid. Op het niveau van de Federale Politie en van de Vaste Commissie voor de lokale politie stellen de Commissaris-generaal van de Federale politie en de Vaste Commissie van de Lokale Politie hiervoor op centraal niveau specifiek een beleidsadviseur en een plaatsvervanger aan op beide politieniveaus.

§4 De commissie kan ad hoc vertegenwoordigers van (overheids)instellingen, organisaties, (overheids) diensten, lotgenotenverenigingen of professionelen uitnodigen om, naargelang het onderwerp van de vergadering, een advies te verlenen over punten waarvoor zij een specifieke bevoegdheid of deskundigheid hebben.

§5 Het voorzitterschap en secretariaat van de commissie wordt jaarlijks wisselend opgenomen door een vertegenwoordiger van het Agentschap Justitie en Handhaving en het Departement Zorg.

Art. 37. De commissie heeft tot taak het.

- 1° opmaken, aanvullen en concretiseren van het referentiedocument, zoals bedoeld in artikel 6, §2 van dit akkoord, met het oog op de uniforme toepassing van dit akkoord;
- 2° evalueren van de toepassing van dit akkoord, hierover tweejaarlijks rapporteren aan de bevoegde overheden, uiterlijk vijf maanden na ontvangst van de verslagen vermeld in artikel 30 van dit akkoord, voorzien in een terugkoppeling van dit rapport aan de voorzitters van de arrondissementale raden,
- 3° bundelen en bespreken van overkoepelende problemen die de ontwikkeling van een geïntegreerd en gecoördineerd slachtofferbeleid in de weg staan en deze terug te koppelen aan de bevoegde overheden;
- 4° adviseren van de bevoegde overheden, op eigen initiatief of op vraag van één van de bevoegde ministers;
- 5° bepalen van eventuele bijkomende items die in het tweejaarlijks verslag van de arrondissementale raden, bedoeld in artikel 30, aan bod moet komen.

Hoofdstuk 7: Slotbepalingen

Art. 38. De budgettaire gevolgen van de opdrachten opgenomen in dit akkoord vallen ten laste van de bevoegde overheden overeenkomstig de verdeling van de bevoegdheden zoals bepaald in de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen.

Art. 39. Het akkoord wordt gesloten voor onbepaalde duur. Elke bevoegde overheid kan het akkoord opzeggen mits een opzegtermijn van negen maanden.

Art. 40. Het akkoord krijgt uitvoering vanaf de inwerkingtreding van de laatste wetgevende akte houdende instemming.

Art. 41. Dit akkoord heft het samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat en de Vlaamse Gemeenschap van 7 april 1998 inzake slachtofferzorg, op.

Gedaan te Brussel op 7 juli 2023, in vijf originele exemplaren waarvan twee voor de Federale Staat en drie voor de Vlaamse Gemeenschap.

Voor de Federale Staat,

De minister van Justitie
Vincent VAN QUICKENBORNE

De minister van Binnenlandse Zaken
Annelies VERLINDEN

Voor de Vlaamse Gemeenschap,

De minister-president van de Vlaamse Regering
Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
Hilde CREVITS

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme
Zuhal DEMIR

**Samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat en de Vlaamse Gemeenschap inzake
slachtofferzorg**

Memorie van toelichting

ALGEMENE BESCHOUWINGEN

Sinds de jaren '80 namen de Federale Staat en de gemeenschappen verschillende wetgevende initiatieven en ministeriële omzendbrieven aan die tot doel hadden de rechtspositie van het slachtoffer te versterken. In navolging van deze initiatieven hebben de Federale Staat en de Vlaamse Gemeenschap binnen hun bevoegdheden diensten opgericht die slachtoffers ondersteunen en begeleiden.

Slachtofferzorg in Vlaanderen werd toen opgebouwd rond drie grote actoren: politie (onder de noemer van politionele slachtofferbejegening), centra voor algemeen welzijnswork (onder de noemer van slachtofferhulp) en justitie (onder de noemer van slachtofferonthaal binnen de justitiehuzen). Deze diensten vormen sindsdien de zogenaamde 'klassieke triade' binnen de slachtofferzorg.

Op het terrein drong de nood tot samenwerking tussen deze diensten zich op. Deze werd geformaliseerd in een samenwerkingsakkoord inzake slachtofferzorg dat op 7 april 1998 werd ondertekend door de Federale Staat en de Vlaamse Gemeenschap. Op 11 april 1999 werd het samenwerkingsakkoord bekrachtigd als wettelijk kader voor de structurele samenwerking tussen deze diensten in functie van een kwaliteitsvolle zorg- en dienstverlening aan slachtoffers. Het samenwerkingsakkoord bepaalde de bevoegdheden en verbintenissen van de verschillende actoren en regelde de samenwerking tussen deze actoren.

Sinds haar ondertekening werd het samenwerkingsakkoord geen enkele keer gewijzigd. Op initiatief van het Nationaal Forum werd in 2009 aan de arrondissementele raden voor slachtofferbeleid gevraagd het samenwerkingsakkoord te evalueren. Op basis van de resultaten stelde het Nationaal Forum een advies op met voorstellen tot aanpassing van het samenwerkingsakkoord. Dit advies werd echter nooit formeel goedgekeurd omdat het Nationaal Forum na 2010 niet meer samen kwam.

Sinds een aantal decennia wordt er ook op Europees niveau steeds meer aandacht gegeven aan het slachtofferbeleid. Vooral de Richtlijn 2012/29/EU van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2012 tot vaststelling van minimumnormen voor de rechten, de ondersteuning en de bescherming van slachtoffers van strafbare feiten (hierna slachtofferrichtlijn) heeft een grote impact op de ontwikkeling van het nationaal en Vlaams slachtofferbeleid.

De zesde staatshervorming, die onder andere leidde tot een overdracht van de bevoegdheden van de justitiehuzen – waaronder het slachtofferonthaal – van de Federale Staat naar de gemeenschappen, deed de noodzaak naar een actualisatie en optimalisatie van het samenwerkingsakkoord ontstaan. Een gemengde werkgroep, bestaande uit vertegenwoordigers van de bevoegde overheden en organisaties, heeft op basis van de evaluatie van 2009 alsook op basis van een bevraging op het terrein een nieuw ontwerp van samenwerkingsakkoord opgemaakt.

Het voorliggend samenwerkingsakkoord heeft tot doel een kader te voorzien voor de samenwerking en verwijzing tussen de verschillende diensten inzake slachtofferzorg. Deze samenwerking uit zich niet alleen op het terrein, maar ook op het vlak van beleidsontwikkeling. In het kader van de brede slachtofferzorg zijn de bevoegdheden immers verdeeld tussen de Federale Staat en de

gemeenschappen (zoals verder bepaald in dit samenwerkingsakkoord) en de gewesten (vb. toezicht op de lokale overheden zoals de openbare centra voor maatschappelijk welzijn). Met de ondertekening van het samenwerkingsakkoord verbinden de bevoegde overheden zich ertoe een blijvende aandacht te besteden aan slachtoffers en een samenhangend beleid in deze materie te verzekeren.

Het samenwerkingsakkoord (verder: akkoord) bevat zeven hoofdstukken: de definities (art. 1), de doelstellingen van het akkoord (art. 2-3), de bevoegdheden van de overheden betrokken in het akkoord (art. 4-5), hun verbintenissen (art. 6-14), de opdrachten van de bevoegde actoren (art. 15-27) met inbegrip van het omgaan met persoonsgegevens (art. 28), de overlegstructuren (art. 29-37) en de slotbepalingen (art. 38-41).

HOOFDSTUK 1. DEFINITIES

Artikel 1

In dit artikel worden de in het akkoord gebruikte begrippen omschreven. Met name worden de opdrachten van de diensten vermeld in het akkoord nader bepaald om de bevoegdheden die eigen zijn aan deze diensten zo goed mogelijk te benaderen, zodat voor elke actor duidelijk is wat tot de bevoegdheden van de diensten behoort en wat niet.

Hoewel er in de definitie van slachtoffer verwezen wordt naar een inbreuk in strijd met de strafwetgeving, is het akkoord ook van toepassing op slachtoffers van feiten die aanleiding hebben gegeven tot een politionele of gerechtelijke tussenkomst ook al betreft het strikt genomen geen inbreuken op de strafwetgeving. We denken met name aan slachtoffers van collectieve noodsituaties of nabestaanden van zelfdoding.

De slachtofferrichtlijn bepaalt dat de familieleden van een persoon wiens overlijden een rechtstreeks gevolg is van een strafbaar feit en die schade ondervinden wegens het overlijden van deze persoon, ook worden beschouwd als slachtoffers. De gevolgen van een strafbaar feit blijven echter niet beperkt tot het slachtoffer zelf en de familieleden, maar ook de bredere omgeving van het slachtoffer wordt hierdoor geraakt. Ook zij kunnen behoefte hebben aan informatie, ondersteuning of hulp. Het akkoord hanteert dan ook de ruimere term “na(ast)bestaande” in plaats van “familieleden”.

De notie van na(ast)bestaande wordt als volgt bepaald “de rechthebbende van het slachtoffer of elke persoon die een duurzame affectieve relatie heeft met dit slachtoffer”.

Onder “rechthebbende van het slachtoffer” worden zijn wettelijke erfgenamen verstaan (echtgenoot/echtgenote, kinderen, vader en moeder, broers, zussen,...).

Onder “elke persoon die een duurzame affectieve relatie heeft” wordt onder andere verstaan de partner als het gaat om een samenwonend paar of de personen die ten laste zijn van het slachtoffer, anders dan de kinderen, de persoon anders dan de vader of de moeder bij wie de minderjarige werkelijk verblijft.

Bovenstaande definities zijn ruimer dan deze van de slachtofferrichtlijn, wat in overeenstemming is met de geest en het opzet van de richtlijn die in haar overweging nr. 11 bepaalt dat ze *minimumvoorschriften vaststelt* en dat *de lidstaten de in deze richtlijn opgenomen rechten mogen uitbreiden teneinde in een hoger niveau van bescherming te voorzien*.

Artikel 1, 13° verwijst naar het begrip slachtofferonthaal als een gedeelde verantwoordelijkheid of taak en niet naar de dienst slachtofferonthaal. Er werd bewust gekozen om de gedeelde verantwoordelijkheid te benoemen: zowel voor de (Vlaamse) dienst slachtofferonthaal als voor magistraten en de personeelsleden en medewerkers van de parketten en de rechtbanken (op federaal

niveau). Gelet op de algemene informatieplicht vervat in artikel 3bis VTSv. is het immers in eerste instantie aan de magistraten zelf en aan personeelsleden en medewerkers van de parketten en de rechtbanken om slachtoffers algemene informatie te verstrekken.¹ De magistraten, personeelsleden en medewerkers van parketten en de rechtbanken moeten slachtoffers zorgvuldig en correct bejegenen. Dit wil niet zeggen dat zij binnen het kader van de aan hen toegewezen bevoegdheden, slachtoffers de nodige basisinformatie geven en waar nodig slachtoffers doorverwijzen naar de betrokken diensten slachtofferzorg. Deze vorm van ondersteuning respecteert de onafhankelijkheid van de rechtbank en mag geenszins verward worden met bijvoorbeeld juridische bijstand die aan advocaten of andere specialisten voorbehouden moet blijven.

HOOFDSTUK 2. DOELSTELLING

Artikel 2

Dit artikel verwoordt één van de doelstellingen en het toepassingsgebied van het akkoord,. Het territoriale toepassingsgebied van het akkoord is beperkt tot het Nederlandse taalgebied.

In het advies nr. 65.799/1 van 20 mei 2019 over het voorontwerp van wet ‘houdende goedkeuring van het Samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat, de Franse Gemeenschap, de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschapscommissie en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie inzake slachtofferzorg voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest’ geeft de Raad van State aan dat het territoriale toepassingsgebied van dat akkoord zich beter beperkt tot het *tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad* in plaats van *het territorium van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest*. Het gerechtelijk arrondissement Brussel strekt zich immers uit over twee gewesten met name het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en het Vlaamse Gewest, waardoor de verwijzing naar het ‘Brussels Hoofdstedelijk Gewest’ onduidelijkheid geeft over de in te stellen nieuwe arrondissementele raad voor slachtofferbeleid. Dit zou immers impliceren dat deze arrondissementele raad ingesteld zou worden voor heel het ambtsgebied van het gerechtelijk arrondissement Brussel en de bestaande arrondissementele raad voor Halle-Vilvoorde zou vervangen.

Door het territoriaal toepassingsgebied van dit akkoord te beperken tot het Nederlandse taalgebied, wordt duidelijk dat het wel degelijk de bedoeling is om in het gerechtelijk arrondissement Brussel twee arrondissementele raden naast elkaar te laten bestaan die respectievelijk bevoegd zijn voor het grondgebied van het bestuurlijk arrondissement Halle-Vilvoorde en het bestuurlijk arrondissement Brussel. Het werkingsgebied van de arrondissementele raad genoemd in artikel 29 van dit akkoord, beperkt zich voor wat betreft het gerechtelijk arrondissement Brussel dan ook tot de arrondissementsafdeling Halle-Vilvoorde.

Op het grondgebied van het tweetalig gebied Brussel Hoofdstad zal een ander, nog te sluiten samenwerkingsakkoord van toepassing zijn. Dat akkoord is niet van toepassing op het administratief grondgebied van Halle-Vilvoorde. Het Brusselse akkoord is een *lex specialis* ten opzichte van het Vlaamse akkoord en geniet aldus de voorrang op het grondgebied van het tweetalig gebied Brussel Hoofdstad. In geval van vastgestelde tegenstrijdigheden tussen het Brusselse en het Vlaamse akkoord slachtofferzorg zullen de bevoegde overheden in overleg gaan om na te gaan welk samenwerkingsakkoord aangepast moet worden.

¹ Zie ook Gemeenschappelijke omzendbrief 16/2012 van de minister van justitie en van het College van procureursgeneraal bij de hoven van beroep betreffende het slachtofferonthaal op parketten en rechtbanken

Het voorliggend akkoord werd niet categoriaal opgevat. Het biedt een algemeen en overkoepelend kader voor de samenwerking tussen de 'klassieke triade' aangezien deze diensten een specifieke opdracht inzake slachtofferzorg hebben en daarbij de brede doelgroep van slachtoffers beogen.

Dit sluit niet uit dat voor bepaalde slachtoffercategorieën (bijvoorbeeld minderjarigen) of slachtoffers van specifieke feiten (bijvoorbeeld seksueel geweld, terrorisme, intrafamiliaal geweld) een verder doorgedreven beleid ontwikkeld wordt en gespecialiseerde diensten worden opgericht die samenwerkingsafspraken maken met de 'klassieke triade' die complementair zijn aan het voorliggend akkoord. Bovendien is het slachtofferlandschap voortdurend in beweging waardoor het onmogelijk is om alle actoren in het akkoord te betrekken.

De in dit akkoord vermelde arrondissementale raden zullen dan ook een volledige en bijgewerkte inventaris opmaken van samenwerkingsafspraken -in welke vorm dan ook- die reeds bestaan of gemaakt worden in uitvoering en in aanvulling van dit akkoord. Deze taak werd opgenomen in artikel 30, tweede lid 3° van dit akkoord.

Indien één van de bevoegde actoren binnen het akkoord noden en/of behoeften detecteert die niet tot zijn bevoegdheid of takenpakket behoren of deze overstijgen, moet hij op een warme manier doorverwijzen naar een andere bevoegde actor of een meer gespecialiseerd aanbod (bijvoorbeeld voor minderjarigen, slachtoffers van seksueel geweld, slachtoffers van intrafamiliaal geweld, slachtoffers van terreurdaden of verkeersslachtoffers).

Belangrijk hierbij is het slachtoffer zo snel mogelijk, maar steeds op maat, wegwijs te maken, goed te informeren over de verschillende diensten die hulp en ondersteuning kunnen bieden en op gepaste wijze door te verwijzen of toe te leiden naar deze diensten. Het akkoord moet dan ook een naadloze overgang waarborgen tussen alle diensten slachtofferzorg. Om secundaire victimisatie te voorkomen, moet immers alles in het werk gesteld worden om te vermijden dat slachtoffers extra benadeeld worden door een gebrek aan of moeilijke samenwerking tussen de diensten slachtofferzorg.

Artikel 3

De slachtofferrichtlijn bepaalt dat overheidsdiensten *op een gecoördineerde manier moeten samenwerken en op alle administratieve niveaus aan de samenwerking moeten deelnemen opdat slachtoffers van een strafbaar feit de bijstand, ondersteuning en bescherming krijgen die zij nodig hebben*. Een nauwe samenwerking tussen (de diensten van) de Federale Staat en de Vlaamse Gemeenschap is dan ook noodzakelijk om te voorkomen dat de versnippering van de bevoegdheden een coherent beleid en een integrale slachtofferzorg in de weg staat. Deze samenwerking uit zich niet enkel op het terrein, maar ook op beleidsniveau. De verschillende bevoegde overheden verbinden zich er dan ook toe om de nodige aandacht te geven aan het slachtofferbeleid en hierbij het nodige overleg te plegen om te komen tot een geïntegreerd en gecoördineerd slachtofferbeleid binnen Vlaanderen.

HOOFDSTUK 3. BEVOEGDHEDEN

Artikel 4 - 5

De artikelen in dit hoofdstuk beschrijven de bevoegdheden van de overheden betrokken in dit akkoord.

HOOFDSTUK 4. VERBINTENISSEN

Afdeling 1. Algemene werkingsprincipes

Artikel 6-7

Medewerkers die in contact komen met slachtoffers dienen in deze contacten een positieve en participatieve basishouding aan te nemen. Dit houdt in dat zij slachtoffers (met inbegrip van hun nabestaanden en naastbestaanden) op een respectvolle, betrokken, betrouwbare, discrete, empathische en oprechte manier bejegenen. Hierbij vertrekkend vanuit de eigen krachten, capaciteiten en mogelijkheden van slachtoffers en met respect voor hun eigen keuzevrijheid.

De slachtofferrichtlijn bepaalt dat slachtoffers *tijdig en individueel beoordeeld* moeten worden op hun eventuele behoefte aan specifieke bescherming, hierbij rekening houdend met de bijzondere kwetsbaarheid van bepaalde slachtoffers. De bevoegde actoren dienen dan ook tijdig (vanaf het eerste contact) en systematisch de specifieke noden en behoeften alsook de kwetsbaarheid van ieder slachtoffer in te schatten. Indien op basis van deze inschatting zou blijken dat er specifieke beschermingsmaatregelen nodig zijn, treffen de bevoegde actoren (beschermende) maatregelen of plegen zij overleg met de bevoegde diensten slachtofferzorg om de nodige gepaste maatregelen te bekomen. Het aanbieden van een goede slachtofferzorg dient hierbij aanzien te worden als een beschermingsmaatregel die onder meer tot doel heeft secundaire en herhaalde victimisatie te voorkomen.

Elke dienst moet in zijn contacten met het slachtoffer rekening houden met de individuele noden en behoeften van het slachtoffer, zodat de aangeboden hulp op maat is van het slachtoffer. Een slachtoffer is vaak geen hulpvrager en neemt niet altijd vanuit zichzelf contact op met een dienst slachtofferzorg. Het is belangrijk dat het aanbod waar nodig proactief en aanklappend is. Indien zou blijken dat een slachtoffer doorverwezen moet worden, moet dit op een warme manier gebeuren. Het principe van warme doorverwijzing heeft betrekking op de wijze en de houding die de bevoegde actoren aannemen bij deze doorverwijzing. De concrete (praktische en methodologische) uitwerking van dit principe wordt opgenomen in het referentiedocument.

Zoals ook bepaald in de slachtofferrichtlijn is het belangrijk dat de bevoegde overheden en actoren ervoor zorgen dat de doelstellingen van dit akkoord ook bereikt worden voor alle slachtoffers ongeacht hun verblijfsstatus, burgerschap of nationaliteit.

Een optimale samenwerking tussen de betrokken actoren noodzaakt een gepaste attitude van hun medewerkers tegenover het slachtoffer alsook tussen de (medewerkers van de) bevoegde actoren onderling. Deze attitude en de kwaliteit van de slachtofferzorg mag niet afhankelijk zijn van de persoon of de plaats waar deze aangeboden of verstrekt wordt. Om deze reden moet een gezamenlijk referentiedocument opgesteld worden als basis voor een verdere methodologische uitwerking binnen de bevoegde diensten die vermeld worden in dit akkoord. In dit document worden minimumrichtlijnen uitgewerkt voor het in de praktijk brengen van de vermelde principes. Een concretisering van de principes moet bijdragen aan een kwalitatieve en uniforme ondersteuning van slachtoffers. Een optimale samenwerking noodzaakt ook de wil tot samenwerking van alle medewerkers in de betrokken diensten in functie van die naadloze overgang in het belang van de slachtoffers.

Afdeling 2. Opleiding

Artikel 8

Opdat professionals het slachtoffer op een gepaste en correcte manier kunnen ondersteunen, dienen zij de nodige kennis en vaardigheden te hebben om te kunnen inspelen op de noden en behoeften van het slachtoffer. Hoe doorgedreven deze opleiding moet zijn, is afhankelijk van de mate waarin verwacht wordt dat de betrokkene in contact zal komen met slachtoffers. De slachtofferrichtlijn bepaalt dat *“alle bij de strafprocedure betrokken functionarissen van wie het waarschijnlijk is dat zij in*

persoonlijk contact komen met slachtoffers, een passende basisopleiding en bijscholing moeten kunnen volgen en ontvangen op een niveau dat aangepast is aan hun contact met slachtoffers. De opleiding moet tot doel hebben dat ze slachtoffers kunnen herkennen en hun behoeften kunnen onderkennen en er op een respectvolle, tactvolle, professionele en niet-discriminerende manier mee kunnen omgaan. De slachtofferrichtlijn bepaalt verder dat de lidstaten moeten zorgen voor een dergelijke opleiding en bijscholing voor politiediensten en gerechtelijk personeel en dat de opleiding tevens moet worden aangemoedigd voor advocaten, het openbaar ministerie, rechters en praktijkbeoefenaren die slachtofferhulp- of herstelrechtvoorzieningen aanbieden. Ook praktijkbeoefenaren van wie het waarschijnlijk is dat zij aangiften van slachtoffers van strafbare feiten ontvangen, moeten worden opgeleid om de aangifte van strafbare feiten te vergemakkelijken.

De bevoegde overheden verbinden zich er dan ook toe om voor alle medewerkers van hun bevoegde actoren en van wie het waarschijnlijk is dat zij in persoonlijk contact komen met slachtoffers, in een basisopleiding en vervolgopleiding te voorzien die hen in staat stelt slachtoffers op een correcte manier te bejegenen. Natuurlijk denken we hierbij niet alleen aan de medewerkers van de diensten politionele slachtofferbejegening, slachtofferonthaal en slachtofferhulp, maar onder meer ook aan politieambtenaren, magistratuur en de personeelsleden van rechtbanken en parketten. De basis- en vervolgoopleidingen houden rekening met de geest en de bepalingen van dit akkoord en het referentiedocument.

Professionals bij wie de zorg voor slachtoffers expliciet tot hun taak behoort, dienen meer doorgedreven en voortgezette opleidingen te ontvangen. De diensten slachtofferzorg kunnen elkaar hierin ondersteunen en goede praktijken delen binnen het netwerk slachtofferzorg (zie ook artikel 34 §1, 6° van dit akkoord). Een eenmalige opleiding is hierbij niet voldoende. Opleidingen moeten op regelmatige basis aangeboden, geactualiseerd en geëvalueerd worden. Het is hierbij van belang goed op de hoogte te blijven van de ontwikkelingen en meest gepaste (gespecialiseerde) interventies. Er is immers niet alleen een evolutie in de materies doch ook in personeelsleden. Nieuwe personeelsleden dienen op dezelfde wijze opgeleid te worden.

Afdeling 3. Informatieverstrekking

Artikel 9

De bevoegde actoren hebben allen een informatieopdracht aan het slachtoffer, voorafgaand aan en in iedere fase van de procedure (inclusief de fase van de strafuitvoering). De informatie waarvan sprake, betreft geen juridisch advies en mag niet verward worden met de juridische bijstand die voorbehouden blijft aan advocaten of andere specialisten. Hoe uitgebreid of gedetailleerd de informatie is, kan verschillen naargelang de specifieke noden en behoeften van het slachtoffer op dat moment, alsook van de omstandigheden waarin het slachtoffer zich op dat moment bevindt. De informatie en de inhoud moet bovendien ook aangepast zijn aan het nut dat deze info heeft op dat specifieke moment. De verschillende actoren mogen er dan ook niet zomaar van uitgaan dat een slachtoffer alle gekregen informatie begrepen en onthouden heeft. In hun contacten of hercontactname moet er dan ook voldoende aandacht gaan naar deze informatieopdracht. De wijze waarop de bevoegde actoren deze informatie verschaffen wordt bepaald door de interne richtlijnen en omzendbrieven. Specifiek voor wat betreft de rechtbank alsook de medewerkers van de griffie, bewaken zij bij het geven van informatie hun onafhankelijkheid. Zij mogen immers niet de schijn van vooringenomenheid of enig favoriseren wekken (noch van slachtoffers, noch van daders). Dit houdt echter niet in dat van hen niet verwacht mag worden dat zij, in uitvoering van art. 3bis VTSv. slachtoffers op een correcte manier dienen te bejegenen door hen algemene (niet dossier gebonden) basisinformatie te verlenen wanneer deze hier nood aan heeft of hen hiervoor doorverwijzen naar de bevoegde diensten slachtofferzorg vermeld in dit akkoord.

Bij het verlenen van informatie aan het slachtoffer, houden de bevoegde actoren bovendien rekening met hun afgebakende bevoegdheden en geven zij hierbij maximaal erkenning aan elkaars expertise.

Afdeling 4. Materiële omstandigheden

Artikel 10

Onderzoek toont aan dat slachtoffers veel belang hechten aan de manier waarop zij bejegend worden.² Ook de materiële omstandigheden dragen bij aan het welbehagen van slachtoffers. De slachtofferrichtlijn haalt in dit verband bijvoorbeeld aan dat de *lidstaten aangemoedigd moeten worden om in gerechtsgebouwen en politiebureaus haalbare en praktische maatregelen te nemen die ervoor zorgen dat de gebouwen voorzien zijn van slachtoffervriendelijke faciliteiten, zoals afzonderlijke ingangen en wachtkamers voor slachtoffers*. De lokalen waarin slachtoffers worden onthaald, opgevangen en bijgestaan moeten dan ook aangepast zijn zodat zij enerzijds de privacy van slachtoffers respecteren en anderzijds vermijden dat zij een kille en onpersoonlijke sfeer uitstralen.

De diensten slachtofferonthaal hebben idealiter hun kantoor in het gerechtsgebouw of in het parket zodat zij hun taken zoals bedoeld in artikel 26 van dit akkoord naar behoren kunnen uitoefenen. Voor wat betreft de gerechtsgebouwen, engageert de federale overheid er zich dan ook toe voldoende en aangepaste lokalen te voorzien voor de diensten slachtofferonthaal, rekening houdend met de beperkingen die de bestaande gebouwen hebben.

Afdeling 5. Toegankelijk hulp- en dienstverleningsaanbod

Artikel 11

Het is voor het slachtoffer niet evident om de weg te vinden in het aanbod van diensten die slachtofferzorg aanbieden. Voor het slachtoffer dat geen klacht heeft ingediend en dus niet via de politie wordt doorverwezen, is dit vaak zelfs nog moeilijker. Om te vermijden dat het slachtoffer continu van de ene dienst naar de andere wordt doorverwezen, moeten de bevoegde diensten slachtofferzorg op een dusdanige manier georganiseerd zijn dat het slachtoffer een continuïteit in de aangeboden zorg ervaart. Wanneer het tegemoetkomt aan de noden en behoeften van het slachtoffer, kunnen de bevoegde diensten slachtofferzorg dan ook afspraken maken om gezamenlijke slachtofferzorg te organiseren. De diensten kunnen bijvoorbeeld hun hulp- en dienstverlening op éénzelfde locatie aanbieden en daar intensief samenwerken. Als good practice kan hierbij verwezen worden naar de Zorgcentra na Seksueel Geweld (verder: ZSG) en Family Justice Centra (verder: FJC) of naar het welzijnsonthaal in het gerechtsgebouw te Antwerpen en Brugge.

Artikel 12

Slachtoffers hebben recht op informatie en ondersteuning. De slachtofferrichtlijn legt de verantwoordelijkheid voor het informeren van het slachtoffer over deze rechten bij de bevoegde overheden en actoren. De bevoegde overheden en actoren moeten dan ook de nodige stappen nemen om deze informatie zo breed mogelijk te verspreiden. Een ideale manier om dit te doen is via digitale of elektronische weg. Als voorbeeld kan er verwezen worden naar de website www.slachtofferzorg.be die ontwikkeld werd door de Vlaamse overheid. De website bundelt de nodige informatie voor slachtoffers en geeft een overzicht van diensten waar zij terecht kunnen voor bijkomende informatie en ondersteuning.

² Zie bijvoorbeeld; A. TEN BOOM en K.F. KUIJPERS, *Behoeften van slachtoffers van delicten. Een systematisch literatuurstudie naar behoeften zoals door slachtoffers zelf geuit*, Tilburg, INTERVICT, 2008, 38; I. VANFRAECHEM et. Al., *Wanneer het systeem de slachtoffers ontmoet. Eerste resultaten van een evaluatieonderzoek aangaande slachtofferbeleid*, Gent, Academia Press, 2010, 64; M. Laxminarayan et/al., *Victim satisfaction with criminal justice: A systematic review. Victims & Offenders*, 8(2), 2013, 119.

Idealiter gebeurt de informatievoorziening tussen slachtoffers en de bevoegde actoren zoveel mogelijk via één informatieportaal. De website slachtofferzorg.be kan dan ook aanzien worden als een voorbeeld, good-practice of zelfs startpunt in de ontwikkeling van andere (toekomstige) initiatieven die het voor het slachtoffer mogelijk maken om op een gecentraliseerde plek algemene of specifieke informatie terug te vinden waar hij recht op heeft. Indien (toekomstige) initiatieven het mogelijk zouden maken om de gebruikerservaring te personaliseren, door persoonsgegevens te verwerken, zal een bijkomende rechtsgrond gecreëerd moeten worden als basis voor de verwerking van deze persoonsgegevens.

In dit kader is het van belang dat de bevoegde overheden elkaar informeren, de initiatieven die zij nemen op elkaar afstemmen en waar mogelijk samenwerken in de uitbouw van deze initiatieven.

Afdeling 6. Sensibilisering

Artikel 13

De slachtofferrichtlijn roept lidstaten op om organisaties die werken met slachtoffers *te stimuleren en nauw met hen samen te werken in het bijzonder in het kader van voorlichtings- en bewustmakingscampagnes*. De bevoegde overheden verbinden zich er dan ook toe om in te zetten op een betere bekendmaking van de diensten slachtofferzorg die onder hun bevoegdheden vallen.

Afdeling 7. Verzamelen en delen van gegevens

Artikel 14

De bevoegde overheden in dit akkoord verbinden zich ertoe om een gecoördineerd, integraal en geïntegreerd slachtofferbeleid te voeren. Zij engageren zich tot het nemen van concrete maatregelen die de rechten en de positie van het slachtoffer verder verbeteren. Het is echter noodzakelijk om ook oog te hebben voor de gevolgen van de genomen maatregelen en om blijvend na te gaan waar bijkomende aanpassingen of verbeteringen nodig zijn.

Om de geleverde inspanningen objectief aan te tonen, is er nood aan een zekere 'output' die voorhanden is zodat de gemaakte afspraken op gepaste tijden getoetst kunnen worden en de implementatie van het akkoord in de praktijk aldus geëvalueerd kan worden. Het is dan ook van belang dat de bevoegde actoren de nodige kwantitatieve gegevens zoals bepaald in dit artikel alsook kwalitatieve gegevens zoals bepaald in artikel 30 lid 2, 1° en 2° van dit akkoord verzamelen. Het gaat hier niet over de verzameling en verwerking van persoonsgegevens zoals bepaald in de Verordening (EU) 2016/679 van 27 april 2016 van het Europees Parlement en de Raad betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming: verder AVG), maar uit geanonimiseerde en gegeneraliseerde gegevens. De bevoegde overheden staan ieder autonoom in voor de verzameling van deze data en gebruiken hiervoor hun eigen datamanagement systemen. Deze gegevens worden ter beschikking gesteld met het oog op een evaluatie door de Vlaamse commissie slachtofferzorg (verder: de commissie). Deze evaluatie zal gebeuren aan de hand van (een analyse van) de tweejaarlijkse vooruitgangsrapportage van de arrondissementale raden over de wijze waarop het akkoord in de praktijk binnen hun arrondissement geïmplementeerd wordt.

HOOFDSTUK 5. OPDRACHTEN VAN DE BEVOEGDE ACTOREN

Een duidelijke taakverdeling tussen de diensten politionele slachtofferbejegening, slachtofferonthaal en slachtofferhulp is noodzakelijk om een goede slachtofferzorg mogelijk te maken. Het biedt meer

transparantie waardoor gericht doorverwezen en efficiënter samengewerkt kan worden. Het is belangrijk dat het slachtoffer geen hinder ondervindt van de taakverdeling tussen de verschillende diensten. De afbakening van de opdrachten in het akkoord moet duidelijkheid scheppen over wat er wel en niet verwacht kan worden van de diensten politionele slachtofferbejegening, slachtofferhulp en slachtofferonthaal in hun hulp- en dienstverlening naar slachtoffers. Zij dienen deze afbakening in acht te nemen en maximaal erkenning te geven aan elkaars expertise en deze van andere diensten slachtofferzorg. Een optimale afstemming, tijdige doorverwijzing en goede samenwerking tussen deze diensten is dan ook cruciaal. In hun communicatie naar het slachtoffer en andere diensten slachtofferzorg moeten zij dan ook duidelijk zijn over wat er wel en niet van hen verwacht kan worden.

Afdeling 1. Politionele slachtofferbejegening

Artikel 15

De politie is vaak de eerste dienst waarmee een slachtoffer in contact komt. Elke politiemedewerker wordt dan ook geacht om de basisfunctionaliteit van politionele slachtofferbejegening te kunnen vervullen. Ze staan in voor de eerste opvang, dringende praktische bijstand, het verstrekken van de nodige basisinformatie en verwijzen door naar gespecialiseerde diensten waar en wanneer nodig.

Zij biedt ook informatie en advies aangepast aan de persoonlijke noden en behoeften van het slachtoffer. Hiertoe maakt zij bijvoorbeeld het attest van klachtneerlegging over, bespreekt de mogelijkheid van registratie als benadeelde partij en stelt de nodige formulieren ter beschikking, geeft informatie over de gerechtelijk procedure (de weg van het dossier), de rechten van het slachtoffer, de verschillende vormen van rechtshulp en slachtofferzorg en de mogelijkheden om schadevergoeding te bekomen.

In geval van hercontactname kan de politiemedewerker verifiëren of het slachtoffer over voldoende informatie beschikt of kan zelf bijkomende informatie van het slachtoffer ontvangen. De hercontactname laat eveneens toe een doorverwijzing naar een dienst slachtofferzorg te herhalen of laten plaatsvinden indien dit nog niet gebeurde.

Artikel 16

Ter ondersteuning van het politiepersoneel beschikt elk politiekorps over één of meerdere gespecialiseerde medewerker(s) belast met de politionele slachtofferbejegening. De dienst politionele slachtofferbejegening neemt geenszins de taak van de politiemedewerker over. De taken van de politionele slachtofferbejegening binnen de lokale politiezones en de federale politie worden omschreven in de ministeriële omzendbrief PLP 10 van 9 oktober 2001 inzake de organisatie- en werkingsnormen van de lokale politie met het oog op het waarborgen van een minimale gelijkwaardige dienstverlening aan de bevolking alsook in de omzendbrief GPI 58 betreffende politionele slachtofferbejegening in de geïntegreerde politie gestructureerd op twee niveaus.

De tussenkomst van de dienst politionele slachtofferbejegening is in beginsel kortdurend en is beperkt qua finaliteit en inhoud en is geenszins van therapeutische of gespecialiseerde aard. Slachtoffers die een meer langdurige of meer gespecialiseerde vorm van ondersteuning nodig hebben, worden dan ook actief doorverwezen naar andere, meer gespecialiseerde diensten slachtofferzorg.

Artikel 17

De doorverwijzing naar de diensten slachtofferhulp, slachtofferonthaal of andere gespecialiseerde diensten of personen die slachtofferzorg aanbieden mag niet enkel afhankelijk gesteld worden van de

categorie of ernst van het misdrijf. De gevolgen van de feiten en de daaruit voortvloeiende noden en behoeften die het slachtoffer ondervindt, zijn uniek. Elk individueel slachtoffer dient het aanbod van doorverwijzing te krijgen ongeacht de categorie of ernst van de feiten. De doorverwijzing mag dan ook niet gekoppeld zijn aan de omschrijving van het misdrijf, maar eerder aan de impact die het misdrijf heeft gehad op het slachtoffer alsook de noden en behoeften die het slachtoffer heeft als gevolg van het misdrijf.

Artikel 18

Dit artikel regelt de doorverwijzing naar de diensten slachtofferhulp en slachtofferonthaal, rekening houdend met de bepalingen van de AVG, met behoud van de verplichtingen die voortvloeien uit regelgeving over de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens. Opdat de diensten slachtofferhulp en slachtofferonthaal de gepaste slachtofferzorg op maat kunnen aanbieden, is het cruciaal dat zij over de nodige gegevens van het slachtoffer (met inbegrip van nabestaanden en naastbestaanden) en het dossier beschikken.

In eerste instantie moeten zij weten aan wie een aanbod te doen en hebben zij aldus de nodige identiteitsgegevens van het slachtoffer nodig (familienaam, voornaam, geboortedatum, rijksregisternummer, geslacht) of kennis hebben over de hoedanigheid van de doorverwezen persoon (wanneer het bijvoorbeeld een nabestaande betreft en geen rechtstreeks slachtoffer). Het is hierbij ook belangrijk dat het slachtoffer de nodige informatie krijgt op een manier die voor hem begrijpelijk is. In dit verband is het dan ook belangrijk dat de bevoegde diensten slachtofferzorg bij het ontvangen van de doorverwijzing kennis hebben van de taal van het slachtoffer, zodat zij zich hierop kunnen organiseren. Idealiter wordt het slachtoffer geïdentificeerd aan de hand van het rijksregisternummer. Een rijksregisternummer laat een unieke identificatie van het desbetreffende slachtoffer toe, wat cruciaal is in de toeleiding naar een goede slachtofferzorg. De diensten slachtofferhulp dienen het rijksregisternummer te verwerken in het kader van het dossierbeheer in het belang van de zorgvuldige en correcte bejegening van het slachtoffer. Deze verwerking is mogelijk op basis van art. 10 van het Decreet betreffende het Algemeen Welzijnswerk van 8 mei 2009 en is kennelijk noodzakelijk ten behoeve van een goede vervulling van de wettelijke taakstelling(en) van het CAW, zoals bedoeld in artikel 6 en 7 van dit zelfde decreet. Voor personen die niet ingeschreven zijn in het rijksregister maar die toch een relatie hebben met de Belgische overheden, kan het identificatienummer van de Kruispuntbank van de Sociale zekerheid (bis-nummer) worden overgemaakt. Aangezien de machtiging van het CAW enkel betrekking heeft op de verwerking van het rijksregisternummer en niet strekt tot de consultatie van de gegevensbank met betrekking tot andere gegevens, is de verwerking van het rijksregisternummer niet overmatig te noemen.

Daarnaast moeten de diensten ook de nodige contactgegevens (domicilie en verblijfsadres, telefoonnummer, emailadres) van het slachtoffer ontvangen. Met uitzondering van het adres, kunnen deze niet uit het rijksregister worden gehaald. In het kader van een snelle en persoonlijke contactname is het dan ook van belang dat de diensten slachtofferhulp en slachtofferonthaal het telefoonnummer en emailadres van het slachtoffer verkrijgen. Onderzoek toont immers aan dat slachtoffers een voorkeur geven aan een proactieve en telefonische contactname.³ Verder komt deze bepaling overeen met de aanbeveling van het Instituut voor de gelijkheid van mannen en vrouwen⁴ waarin aan justitieassistenten wordt aanbevolen om gebruik te maken van het emailadres of telefoonnummer om het slachtoffer te contacteren.

³ L. VERBEKE en M. HOUBEN, *Onderzoek naar de bevindingen en verbetervoorstellen van slachtoffers, opdrachtgevers en advocatuur met betrekking tot de dienst slachtofferonthaal van de Justitiehuisen*, Leuven, UCLL, 2022, 164.

⁴ INSTITUUT VOOR DE GELIJKHEID VAN VROUWEN EN MANNEN, *Aanbeveling nr. 2022/R/006 betreffende het geheimhouden van adresgegevens van slachtoffers gendergerelateerd geweld*, 9. (zie: [aanbeveling 2022r006 aangaande het geheimhouden van adresgegevens van slachtoffers.pdf \(belgium.be\)](https://www.vlaanderen.be/document/aanbeveling-2022r006-aangaande-het-geheimhouden-van-adresgegevens-van-slachtoffers.pdf))

De politiemedewerker of dienst politionele slachtofferbejegening kan aanvullende informatie overmaken die het voor de diensten slachtofferhulp of slachtofferonthaal mogelijk maakt om tijdig de noden en behoeften van het slachtoffer in te schatten, zoals de omschrijving van de feiten en de schade. De omschrijving van de feiten betreft hier dan minstens de kwalificatie van de feiten en behoeft niet altijd een omstandige omschrijving van de feiten te zijn. Als het slachtoffer zijn verhaal zo min mogelijk opnieuw wenst te doen, wordt er in overleg met het slachtoffer een ruimere omschrijving dan de kwalificatie meegegeven, zonder hierbij het geheim van het onderzoek te schenden. Of dit gewenst is, wordt dus actief bevraagd bij het slachtoffer. Het overmaken van deze aanvullende informatie laat toe het aanbod van de diensten af te stemmen op het slachtoffer (beschikbaarheid) en aan te doen sluiten op de aangeboden expertise van andere tussenkomende slachtofferzorg (doorverwijzing naar andere diensten). Onderzoek toont immers aan dat slachtoffers het als een meerwaarde zien dat er bij de doorverwijzing al enkele grote lijnen meegegeven worden aan de andere dienst over de reden van de doorverwijzing.⁵

Er kunnen dan ook bijzondere persoonsgegevens verwerkt worden in de zin van artikel 9 en 10 van de AVG. Het gaat hier enerzijds over persoonsgegevens betreffende strafbare feiten (verbalisant; nummer van het proces-verbaal; datum van de feiten, omschrijving van de feiten). Anderzijds kan mogelijks uit de beperkte informatie die wordt uitgewisseld ook een indicatie van de lichamelijke of geestelijke gezondheidstoestand worden afgeleid (bijvoorbeeld wanneer een slachtoffer aangeeft wat de geleden schade is of informatie meegeeft over andere diensten waarnaar hij is doorverwezen). Het is dan ook cruciaal dat het slachtoffer instemt met de uitwisseling van deze persoonsgegevens, met het oog op contactname en inschatting van de noden en behoeften van het slachtoffer, zodat een kwaliteitsvolle, zorgvuldige en correcte ondersteuning en begeleiding van het slachtoffer georganiseerd kan worden. Deze instemming dient minstens mondeling te gebeuren.

Het is geenszins de bedoeling dat de politiemedewerker of de dienst politionele slachtofferbejegening de gegevens zoals bepaald in artikel 18 §3 opneemt in het proces-verbaal. De politie houdt bij het overmaken van informatie steeds rekening met het geheim van het onderzoek.

Artikel 19

Naast het aanbod van de diensten slachtofferhulp en slachtofferonthaal, kan de politiemedewerker of de dienst politionele slachtofferbejegening ook een aanbod tot doorverwijzing doen naar meer gespecialiseerde hulpverlening binnen de slachtofferzorg zoals bijvoorbeeld de ZSG of lotgenotengroepen. Op het attest van klachtneerlegging kan het slachtoffer alvast de nodige informatie over de diensten slachtofferhulp en slachtofferonthaal terugvinden. Deze wordt eveneens mondeling toegelicht en op basis van de actuele noden en behoeften van het slachtoffer uitgebreid met informatie over meer gespecialiseerde diensten binnen de regio.

Artikel 20

Sommige groepen slachtoffers zijn extra kwetsbaar en hebben bijzondere behoeften. Voor slachtoffers van partnergeweld wordt in de omzendbrief nr. 20/2020 van het College van procureurs generaal bij de hoven van beroep een hercontactname voorzien. Ook voor minderjarige slachtoffers, slachtoffers van intrafamiliaal geweld en seksueel geweld, en terrorisme volstaat een eenmalig aanbod vaak niet en is een hercontactname aangewezen in overeenstemming met de geldende richtlijnen in het perspectief van de noodzakelijke aandacht voor nazorg. Voor andere categorieën van feiten is het een individuele beoordeling van de politiemedewerker om deze hercontactname al dan niet te doen. Er dient in dit geval bijzondere aandacht te gaan naar het slachtoffer dat in eerste instantie geen

⁵ L. VERBEKE en M. HOUBEN, *Onderzoek naar de bevindingen en verbetervoorstellen van slachtoffers, opdrachtgevers en advocatuur met betrekking tot de dienst slachtofferonthaal van de Justitiehuisen*, Leuven, UCLL, 2022, 71.

specifieke noden of behoeften tot doorverwijzing geuit heeft of die geen toestemming gaf om hun gegevens door te geven voor een doorverwijzing.

Artikel 21

De beslissing van het slachtoffer om al dan niet in te gaan op het aanbod of het aanbod te weigeren wordt niet vermeld in het proces-verbaal. Hiervoor zijn verschillende redenen. Ten eerste leert de ervaring dat sommige slachtoffers aanvankelijk niet ingaan op het voorstel tot doorverwijzing of dit weigeren en later hun aanvankelijke beslissing herzien, waardoor zij na verloop van tijd toch doorverwezen worden. Een vermelding van het niet ingaan op het aanbod of weigering van het aanbod zou in dit geval dan ook weinig waarde hebben. Verder wordt de vermelding soms gebruikt door advocaten om een vergoeding voor de kosten van de psychologische zorg van slachtoffers te laten afwijzen, wat een vorm van secundaire victimisatie kan inhouden die te allen tijde vermeden moet worden. Evenzo maakt het proces-verbaal deel uit van het strafdossier. Op verschillende tijdstippen kan de verdachte of dader inzage verzoeken in het dossier en alzo kennisnemen van deze beslissing.

Afdeling 2. Dienst slachtofferhulp

Artikel 22

In Vlaanderen en Brussel bieden elf centra voor algemeen welzijnswerk binnen hun diensten slachtofferhulp aan slachtoffers slachtofferhulp en psychosociale begeleiding gekoppeld aan juridische ondersteuning.

Slachtofferhulp richt zich naar personen en hun na(ast)bestaanden en directe sociale omgeving die geconfronteerd worden met materiële, fysieke of morele schade als slachtoffer of getuige van een misdrijf, of een ramp. Daarnaast biedt Slachtofferhulp ook hulpverlening aan na(ast)bestaanden in gevallen van zelfdoding en aan alle betrokkenen bij een verkeersongeval.

Kenmerkend voor de omstandigheid waarin het slachtoffer van een ingrijpende gebeurtenis en diens omgeving zich bevindt, is het acute karakter, de verhoogde stresservaring, een getraumatiseerde beleving en de onverwachte en diepgaande impact van het verlies aan controle over de eigen leefsituatie. Slachtofferschap kan kwetsbaarheid teweegbrengen op verschillende levensdomeinen (politieel, juridisch, administratief, financieel, medisch, sociaal, relationeel, emotioneel,...). De aanpassing aan en/of het herstel van de geleden schade vergt tijd en kent geen vast chronologisch verloop en evolutie. Het is ook noodzakelijk om in het hulpaanbod rekening te houden met het gegeven dat mensen er vaak uit zichzelf niet toe komen om hulp te zoeken.

Daarom biedt Slachtofferhulp integrale, kosteloze en vertrouwelijke ondersteuning op maat van de cliënt. Deze ondersteuning heeft tot doel om terug te kunnen functioneren op die verschillende levensdomeinen en om secundaire victimisatie te voorkomen.

Inhoudelijk steunt het aanbod van Slachtofferhulp op vier pijlers. Binnen dit algemeen kader wordt een hulpaanbod uitgewerkt op maat van de noden van de cliënt. De hulp wordt ambulant en mobiel aangeboden. De duur van een interventie is afhankelijk van de vraag van de cliënt.

- Emotionele ondersteuning en begeleiding
Doeltreffende psychosociale hulpverlening helpt te voorkomen dat de verwerking van een slachtoffer na een misdrijf vastloopt.
- Juridische ondersteuning en begeleiding
De hulpverlener biedt informatie aan over de rechten van het slachtoffer, wat de weg van de klacht is en op welke manier schadevergoeding kan worden bekomen. Deze component van

het aanbod wordt maximaal gegarandeerd door de expertise van een jurist bij de dienst slachtofferhulp van een CAW in te zetten.

- Praktische ondersteuning

In de nasleep van een misdrijf of een traumatische ervaring zijn er heel wat praktische besommeringen. De contacten en afspraken met bijvoorbeeld een advocaat of de verzekering, nemen vaak veel tijd en energie in beslag. Slachtofferhulp kan de cliënt bijstaan tijdens deze contacten.

- Toeleiding of doorverwijzing

Indien nodig wordt de cliënt toegeleid naar onder meer advocatuur, therapie, medische sector of lotgenotenverenigingen. Bij de doorverwijzing naar de diensten slachtofferonthaal kunnen eveneens persoonsgegevens worden uitgewisseld. Ook de uitwisseling van bijzondere categorieën van persoonsgegevens in de zin van artikel 9 en 10 van de algemene verordening gegevensbescherming kunnen hierbij plaatsvinden.

Slachtofferhulp is toegankelijk voor alle slachtoffers, ongeacht of zij een klacht indienden of niet. In dit kader vormen de diensten slachtofferhulp dan ook een duidelijk aanspreekpunt voor slachtoffers, ongeacht hun (juridisch) statuut.

Artikel 23

Telkens wanneer de dienst slachtofferhulp een doorverwijzing ontvangt van de politie of de dienst slachtofferonthaal, zal zij deze in kennis stellen dat zij met het slachtoffer contact heeft opgenomen. Dit artikel heeft enkel betrekking op de zogenaamde 'automatische feedback' vanuit de dienst slachtofferhulp. Voor sommige slachtoffers is het echter van belang dat de betrokken diensten (informele) contacten onderhouden en aan elkaar de nodige informatie overmaken opdat zij snel en efficiënt worden geholpen en zo hun parcours doorheen het systeem wordt vergemakkelijkt.⁶ Rekening houdend met het beroepsgeheim en afhankelijk van de noden en behoeften van het slachtoffer is het dan ook niet uitgesloten dat er in samenspraak en met instemming van het slachtoffer noodzakelijke, pertinente en gerichte informatie (need to know) overgemaakt wordt aan de politie of de dienst slachtofferonthaal met het oog op verdere ondersteuning, begeleiding of bescherming van het slachtoffer.

Afdeling 3. Parket en rechtbank

Artikel 24

Op basis van artikel 3bis V.T.Sv. dient elk slachtoffer *correct en zorgvuldig bejegend te worden* in het bijzonder door hen *de nodige informatie ter beschikking te stellen en door hen in contact te brengen met slachtofferonthaal*. Gelet op de algemene informatieplicht vervat in voornoemd artikel is het in eerste instantie aan de magistraten en aan het personeel van de parketsecretariaten en de griffies om het slachtoffer algemene informatie te verstrekken, bijvoorbeeld over het statuut van benadeelde persoon of de burgerlijke partijstelling, de actuele stand van zaken in de procedure, het gevolg dat aan een feit gegeven wordt of de datum van de terechtzitting. In het kader van de strafuitvoering gaat het bijvoorbeeld over de in kennis stelling van het slachtoffer over de vrijlating of de ontsnapping van de dader. Ook informatie over de mogelijkheden om schadevergoeding te krijgen en de mogelijkheid tot bemiddeling tussen slachtoffer en verdachte is vervat in deze informatieplicht.

Een correct en zorgvuldig onthaal kan echter ook nog andere vormen aannemen. Het kan bijvoorbeeld ook betrekking hebben op het voorzien van aangepaste ruimtes voor slachtoffers zoals voorzien in

⁶ L. VERBEKE en M. HOUBEN, *Onderzoek naar de bevindingen en verbetervoorstellen van slachtoffers, opdrachtgevers en advocatuur met betrekking tot de dienst slachtofferonthaal van de Justitiehuisen*, Leuven, UCLL, 2022, 69.

artikel 10 in dit akkoord (wachtruimtes, plek in de zittingszaal,...) of de terbeschikkingstelling van specifieke voor de opvang van slachtoffers bestemde lokalen die de continuïteit van de opvang van slachtoffers waarborgt.

Artikel 25

De parketten en rechtbanken worden in het kader van hun opdracht bijgestaan door de diensten slachtofferonthaal. Deze bijstand ontlast de parketten en rechtbanken niet van hun eigen verplichting tot slachtofferonthaal zoals bepaald in artikel 3bis V.T.Sv.

Afdeling 4. Dienst slachtofferonthaal

Artikel 26

Er is een dienst slachtofferonthaal in elke afdeling van een gerechtelijk arrondissement.

De diensten slachtofferonthaal behoren dan wel tot de afdeling Justitiehuisen van het Agentschap Justitie en Handhaving van de Vlaamse Gemeenschap, toch zijn de diensten in de meeste gevallen gelokaliseerd binnen het parket van de procureur des Konings of het justitiepaleis. Op die manier kunnen de justitieassistenten in voortdurend contact blijven met de magistraten en het personeel van de parketten en rechtbanken en een nauwe samenwerking en vertrouwensrelatie opbouwen en in stand houden. De justitieassistenten vervullen dan ook een brugfunctie tussen het slachtoffer en de magistratuur en zijn in die zin dan ook een aanspreekpunt voor slachtoffers binnen het parket en rechtbank.

De justitieassistent komt tussen op vraag van een magistraat, op basis van een schriftelijke vatting. Hij kan ook tussenkomen op vraag van het slachtoffer of een professionele derde. In dit geval licht hij de magistraat die belast is met het strafdossier in over zijn tussenkomst en vraagt ook voor deze tussenkomst een vatting.

De diensten slachtofferonthaal kunnen het slachtoffer tijdens de hele gerechtelijke procedure (vanaf de klachtneerlegging tot en met de uitvoering van de straf of de internering):

- algemene informatie verstrekken over de gerechtelijke procedure en over de rechten die het slachtoffer heeft in dit kader;
- specifieke informatie verstrekken. Mits toestemming van de magistraat hebben de justitieassistenten immers toegang tot het gerechtelijk dossier waardoor zij het slachtoffer ook specifieke informatie kunnen geven over hun dossier en over de lopende procedure. Het kan bijvoorbeeld gaan over informatie over een eventuele autopsie, de gestelde of geplande onderzoeksdaeden of de invrijheidstelling van een verdachte of dader;
- bijstand en ondersteuning bieden zoals bijvoorbeeld bij de burgerlijke partijstelling, de wedersamenstelling, de inzage van het dossier, de teruggave van overtuigingstukken, een gesprek met de parketmagistraat of onderzoeksrechter, de verschillende stappen in de uitvoering van de straf of van de internering en tijdens de zittingen voor de rechtbank (zoals jeugdrechtbank, correctionele rechtbank, politierechtbank, hof van beroep, onderzoeksgerecht, hof van assisen, strafuitvoeringsrechtbank);
- praktische ondersteuning bieden. Opdat slachtoffers bepaalde rechten kunnen doen gelden moeten zij bepaalde documenten opmaken (vb. verklaring benadeelde partij, burgerlijke partij, slachtofferfiche). De diensten slachtofferonthaal kunnen slachtoffers hierin ondersteunen. Zij kunnen slachtoffers ook bijstaan in het maken van contacten en afspraken maken met bijvoorbeeld het parket of de griffie wanneer dit nodig zou zijn;
- doorverwijzen naar de andere diensten in functie van de noden en behoeften van het slachtoffer. Bij de doorverwijzing naar de diensten slachtofferhulp kunnen eveneens

persoonsgegevens worden uitgewisseld. Ook de uitwisseling van bijzondere categorieën van persoonsgegevens in de zin van artikel 9 en 10 van de algemene verordening gegevensbescherming kunnen hierbij plaatsvinden.

Daarnaast signaleren de diensten slachtofferonthaal de moeilijkheden of problemen waarmee slachtoffers geconfronteerd worden in hun contacten met de gerechtelijke instanties en formuleren concrete voorstellen of zoeken mee naar oplossingen voor de geformuleerde problemen. Naar aanleiding van hun tussenkomst in concrete dossiers sensibiliseren de diensten slachtofferonthaal de gerechtelijke actoren voor de specifieke behoeften en de rechten van de slachtoffers en staan mee in voor de opvolging van structurele problemen die verband houden met de tussenkomst van andere diensten zoals de parketadministratie, de politiediensten en de hulpverlening.

Artikel 27

Telkens wanneer de dienst slachtofferonthaal een doorverwijzing ontvangt van de politie of de dienst slachtofferhulp, zal zij deze in kennis stellen dat zij met het slachtoffer contact heeft opgenomen. Afhankelijk van de noden en behoeften van het slachtoffer alsook in samenspraak en met instemming van het slachtoffer kan noodzakelijke, pertinente en gerichte informatie (need to know) overgemaakt wordt aan de doorverwijzende dienst slachtofferhulp of doorverwijzende politiedienst met het oog op verdere ondersteuning, begeleiding of bescherming van het slachtoffer. De dienst slachtofferonthaal houdt hierbij rekening met het geheim van het onderzoek.

In overeenstemming met de omzendbrief nr. 16/2012 van het College van procureurs-generaal bij de hoven van beroep betreffende het slachtofferonthaal op parketten en rechtbanken (verder: COL 16/2012) stelt de dienst slachtofferonthaal hun tussenkomst ter kennis aan het secretariaat van het parket indien het slachtoffer positief reageert op het dienstaanbod.

Afdeling 5. Omgaan met persoonsgegevens

Artikel 28

Dit artikel heeft betrekking op de verwerking van persoonsgegevens door de bevoegde actoren van dit hoofdstuk. De verwerking van deze persoonsgegevens wordt conform de algemene verordening gegevensbescherming als rechtmatig beschouwd omdat de verwerking noodzakelijk is voor de vervulling van een taak van algemeen belang, meer bepaald het dossierbeheer in het belang van de zorgvuldige en correcte bejegening van het slachtoffer.

De verwerking van persoonsgegevens houdt in dat er mogelijks ook persoonsgegevens met betrekking tot artikel 9, eerste lid (bijvoorbeeld persoonsgegevens over de gezondheid van de betrokkenen) en artikel 10 (bijvoorbeeld gegevens over strafrechtelijke veroordelingen of strafbare feiten) van de algemene verordening gegevensbescherming worden gedeeld tussen de bevoegde actoren. De verwerking van deze bijzondere categorieën van persoonsgegevens wordt als rechtmatig beschouwd omdat de verwerking ervan noodzakelijk is om redenen van zwaarwegend belang, als bepaald in artikel 3bis van de Voorafgaande Titel van het Wetboek van Strafvordering.

De tweede paragraaf van dit artikel verduidelijkt dat de dienst slachtofferhulp, de dienst slachtofferonthaal, de politie met inbegrip van de politionele slachtofferbejegening en de parketten en rechtbanken elks hun eigen verwerkingsverantwoordelijken hebben, die krachtens de wet of decreet worden aangewezen en dat deze verwerkingsverantwoordelijken ieder wat hen betreft optreden als verwerkingsverantwoordelijke binnen de hen toegewezen bevoegdheden. Bijkomend dient elke actor zijn eigen overeenkomstige bewaartermijnen te respecteren, rekening houdend met de wettelijke en reglementaire bepalingen van iedere actor en het principe van opslagbeperking.

Elke actor vermeld in dit hoofdstuk en die betrokken is bij de verwerking van persoonsgegevens, dient de passende maatregelen te nemen ter beveiliging van de persoonsgegevens. In voorkomend geval worden de maatregelen, vermeld in artikel 9 en 10, §2 van de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens, toegepast. De specifieke maatregelen van elke actor worden ingeschreven in de nodige protocollen.

De derde paragraaf van dit artikel bepaalt dat het slachtoffer goed geïnformeerd moet worden over de verwerking van diens persoonsgegevens en dat voor het slachtoffer duidelijk is wat diens rechten zijn en tot wie die zich moeten richten voor de uitoefening van diens rechten. Elke verwerkingsverantwoordelijke die betrokken is bij de verwerking van persoonsgegevens voor de verschillende actoren vermeld in dit hoofdstuk dienen dan ook passende maatregelen te nemen opdat het slachtoffer informatie over de verwerking van persoonsgegevens ontvangt op een beknopte, transparante, begrijpelijke en gemakkelijk toegankelijke vorm en in een duidelijke en eenvoudige taal.

HOOFDSTUK 6. OVERLEGSTRUCTUREN

Een geïntegreerd en gecoördineerd slachtofferbeleid vereist de nodige samenwerking tussen de diensten slachtofferzorg op het terrein als de nodige samenwerking op beleidsniveau. Om de doelstellingen van het akkoord te bereiken worden dan ook overlegstructuren geïnstalleerd die deze samenwerking formaliseren. Dit overleg dient te gebeuren op verschillende niveaus, nl. op het regionale vlak, ofwel het niveau van (de afdelingen van) het gerechtelijk arrondissement als op Vlaams beleidsniveau.

Afdeling 1. Arrondissementeel niveau

Artikel 29

Op arrondissementeel niveau zal de arrondissementele raad voor het slachtofferbeleid (verder: de raad) de plaatselijke actoren die betrokken zijn bij de ondersteuning van slachtoffers verenigen met het oog op concretisering en implementatie van de bepalingen van dit akkoord.

In elk gerechtelijk arrondissement komt een raad samen. Voor wat betreft het territorium van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest wordt een apart akkoord opgemaakt. Dit akkoord is echter niet van toepassing op het administratief grondgebied van Halle-Vilvoorde. In overeenstemming met het advies nr. 65.799/1 van de Raad van State van 20 mei 2019 is het aangewezen dat er in het gerechtelijk arrondissement Brussel twee arrondissementele raden naast elkaar bestaan die respectievelijk bevoegd zijn voor het grondgebied van het bestuurlijk arrondissement Halle-Vilvoorde en het bestuurlijk arrondissement Brussel en die worden voorgezeten door hun respectievelijke procureurs des Konings. Het College van procureurs-generaal stelt in haar advies van 2 juni 2020 voor dat de betrokken raden gezamenlijk kunnen vergaderen wanneer thema's worden besproken die voor beide afdelingen van belang zijn. De praktische uitwerking dient volgens het College van procureurs-generaal uitgewerkt te worden door aanpassing van de COL 16/2012 betreffende het slachtofferonthaal op parketten en rechtbanken, waarin punt 7.2. is gewijd aan de raad.

De raad zal de genomen afspraken in het kader van de concretisering en implementatie opvolgen en evalueren. De evaluatie gebeurt minstens aan de hand van tweejaarlijks een verslag dat zij overmaakt aan de commissie.

Om effectief te komen tot een gecoördineerd integraal en geïntegreerd slachtofferbeleid is de installatie van een coördinatie- en beslissingsorgaan vereist dat voorziet in beleidsafstemming en opvolging van de uitvoering van de beleidsbeslissingen. De rol van de raad wordt daarom versterkt door in te zetten op coördinatie tussen de bevoegde actoren, afstemming en informatiedoorstroming inzake hun opdrachten rond slachtofferzorg.

Voor bepaalde groepen van slachtoffers (vb. minderjarigen) of slachtoffers van specifieke feiten (vb. seksueel geweld, terrorisme, intrafamiliaal geweld) kan er in aanvulling van dit akkoord een verder doorgedreven samenwerking uitgewerkt worden met gespecialiseerde en/of categoriale diensten slachtofferzorg. De arrondissementele raden kunnen in dit kader dan ook afspraken maken inzake de samenwerking en doorverwijzing door de bevoegde diensten slachtofferzorg naar meer gespecialiseerde (categoriale) slachtofferzorg en vice versa in uitvoering en in aanvulling van dit akkoord. Het betreffen hierbij niet de bilaterale afspraken tussen één van de diensten binnen de klassieke triade en gespecialiseerde en/of categoriale diensten slachtofferzorg. Deze worden niet uitgewerkt in de arrondissementele raden, maar wel toegelicht. Samenwerkingsafspraken en protocollen tussen enerzijds twee of alle drie de diensten slachtofferzorg van de klassieke triade en anderzijds andere gespecialiseerde en/of categoriale diensten worden wel in de schoot van de raad uitgewerkt.

Artikel 30

De raad stelt tweejaarlijks een verslag op met betrekking tot de wijze waarop er binnen haar arrondissement uitvoering werd gegeven aan de doelstelling van het akkoord. De commissie zal een voorstel opmaken van concrete items die in het verslag aan bod moeten komen. Op deze manier wordt in elk arrondissement dezelfde informatie verzameld en gebundeld, wat een effectieve vergelijking en analyse op Vlaams niveau mogelijk maakt.

Artikel 31-32

De samenstelling van de raad waarborgt dat de instanties die op arrondissementeel niveau betrokken zijn bij het slachtofferbeleid, vertegenwoordigd worden in de raad. Deze minimale samenstelling kan op uitnodiging van de voorzitter worden aangevuld naargelang de inhoud van de vergaderingen. De raad wordt voorgezeten door de procureur des Konings of de verbindingsmagistraat belast met het slachtofferonthaal binnen het gerechtelijke arrondissement of de afdeling van het gerechtelijke arrondissement. Een goede voorbereiding van de vergaderingen van de raad maakt dat alle leden tijdig binnen hun eigen sector of organisatie de nodige afstemming kunnen zoeken over de punten die ter bespreking liggen. Aangezien van de raden verwacht wordt dat zij het akkoord op het terrein verder implementeren, wordt verwacht dat de aanwezige leden (na afgetoetst te hebben binnen de eigen hiërarchie) het mandaat binnen hun eigen organisatie hebben gekregen om mee beslissingen te nemen. Deze garantie maakt van de raad een slagkrachtig orgaan dat op arrondissementeel niveau mee sturing kan geven aan de implementatie van een gecoördineerd en integraal slachtofferbeleid. De wijze waarop dit alles dient te gebeuren, wordt vastgelegd in een huishoudelijk reglement.

Wanneer er op niveau van de arrondissementsafdeling problemen signaleerd worden die de opdrachten van het netwerk slachtofferzorg overstijgen, is het noodzakelijk dat deze punten tijdig worden opgepikt en besproken worden op de raad. Hiertoe kan de raad een permanente of ad-hoc werkgroep oprichten die (overkoepelend over de netwerken heen) de (de agenda van de) raad voorbereidt en opvolgt. Hierbij kan gedacht worden aan het bundelen en analyseren van de problemen die zich in de praktijk voordoen en voorstellen tot verbetering uitwerken. Deze kunnen vervolgens als afgewerkte producten voorgelegd worden aan de raad ter goedkeuring, zodat deze beleidsbeslissingen kan nemen in overeenstemming met het akkoord.

De raad stelt een huishoudelijk reglement op. De vermelde deelnemers duiden zelf hun vertegenwoordigers aan.

Afdeling 2. Niveau van de arrondissementsafdeling

Het akkoord moet een naadloze overgang waarborgen van de slachtofferzorg die wordt verleend door de politiediensten, de diensten slachtofferhulp, de diensten slachtofferonthaal, alsook van andere (soms meer gespecialiseerde) diensten slachtofferzorg. Aangezien tussen deze diensten geen hiërarchische band, maar wel een functionele band heerst, is periodiek overleg vereist, willen zij een continue slachtofferzorg kunnen aanbieden aan slachtoffers.

Artikel 33

Het netwerk wordt georganiseerd op niveau van de gerechtelijke arrondissementsafdelingen. Om versnippering te voorkomen, kan ervoor geopteerd worden om de werking van het netwerk af te stemmen op reeds bestaande netwerken, met name in die gevallen waarbij dezelfde actoren zoals de Centra Algemeen Welzijnswerk (CAW) of justitiehuisen zijn betrokken en voor zover in deze netwerken dezelfde thema's inzake slachtofferzorg besproken worden.

Artikel 34

Het netwerk slachtofferzorg (verder: netwerk) heeft als opdracht de operationele samenwerking op het terrein vorm te geven. Het akkoord en het referentiedocument vormen de basis voor een uniforme werkwijze binnen Vlaanderen. Voor de concrete (praktische en methodologische) uitwerking op het terrein kunnen er echter multilaterale samenwerkingsafspraken gemaakt worden tussen de diensten en eventuele andere diensten slachtofferzorg. Bilaterale samenwerkingsafspraken kunnen toegelicht worden op het netwerk.

Een andere essentiële opdracht van het netwerk bestaat erin de problemen waarmee zij in de praktijk geconfronteerd worden te bespreken en op zoek te gaan naar manieren om deze problemen waar mogelijk gezamenlijk aan te pakken. Het netwerk wisselt hiertoe bijvoorbeeld goede praktijken uit of zet gezamenlijke projecten op die tot doel hebben de rechten van het slachtoffer te garanderen en also secundaire victimisatie te voorkomen.

Indien de gesignaleerde problemen de opdrachten en mogelijkheden van het netwerk overstijgen, zullen zij geagendeerd worden op de raad. De formalisering van het netwerk biedt op deze manier de mogelijkheid om bij de beleidsontwikkeling op arrondissementeel niveau rekening te houden met de ontwikkelingen op het terrein, zodat het beleid ook bottom-up tot stand kan komen.

Het voorzitterschap en het secretariaat van het netwerk wordt jaarlijks afwisselend opgenomen door een vertegenwoordiger van de dienst slachtofferonthaal, de dienst voor politionele slachtofferbejegening en de dienst slachtofferhulp. Gezien een gerechtelijk arrondissement verschillende politiezones en bijgevolg ook verschillende diensten voor politionele slachtofferbejegening kan bevatten, maken deze diensten onderling afspraken over de opname van het alternerend voorzitterschap en secretariaat.

Aangezien het slachtofferlandschap voortdurend in beweging is, is het quasi onmogelijk om alle actoren die betrokken zijn in de brede slachtofferzorg op te nemen in het akkoord. Het is daarom van belang om binnen de voorziene overlegstructuren de mogelijkheid te voorzien om (meer) gespecialiseerde (slachtoffer)zorg te betrekken en samenwerkingsafspraken mee te maken. Om te verzekeren dat het netwerk breder is dan de partners uit de klassieke triade, moet de voorzitter van het netwerk dan ook een appel doen op andere diensten slachtofferzorg binnen de regio om deel uit

te maken van het netwerk. In dit kader is het dan ook van belang dat er binnen het netwerk steeds werk gemaakt wordt van de opmaak van een sociale kaart alsook een overzicht van de bestaande netwerken inzake slachtofferzorg met dezelfde partners binnen de regio. Op basis hiervan kan de voorzitter dan ook een agenda uitsturen naar organisaties en slachtofferverenigingen die vervolgens - op basis van de agenda- kunnen aansluiten of expliciet uitgenodigd kunnen worden.

De voorzitter van het netwerk nodigt alleszins vertegenwoordigers uit van netwerkorganisaties die binnen de regio slachtofferzorg aanbieden aan slachtoffers van intrafamiliaal geweld zoals de FJC, slachtoffers van seksueel geweld zoals de ZSG alsook het vertrouwenscentrum kindermishandeling (VK). In die zin moet het netwerk gezien worden als een verbreding van de bestaande welzijnsteams (dewelke in de toekomst dan ook verder zullen bestaan onder de naam netwerk slachtofferzorg).

Artikel 35

Om de informatiedeling tussen de verschillende netwerken te garanderen, wordt er een vertegenwoordiger van een dienst die een provinciale werking heeft, afgevaardigd om deel te nemen aan de vergaderingen van de verschillende netwerken. De verbindingspersoon staat in voor een vlotte en tijdige informatiedeling tussen de netwerken onderling enerzijds en de netwerken en de raad anderzijds.

Afdeling 3. Vlaams niveau

Artikel 36

De oprichting van de commissie komt tegemoet aan de doelstelling van het akkoord om te komen tot een geïntegreerd en gecoördineerd Vlaams slachtofferbeleid. Het beleid van de bevoegde overheden die elks vanuit hun bevoegdheid een slachtofferbeleid uitvoeren, kan bij monde van de commissie op elkaar afgestemd worden.

De vermelde entiteiten en organisaties in paragraaf 2 duiden zelf hun vertegenwoordigers aan.

De commissie kan ad hoc vertegenwoordigers uitnodigen. Gezien de specifieke aandacht die in dit akkoord wordt besteed aan minderjarige slachtoffers, slachtoffers van seksueel- en intrafamiliaal geweld en slachtoffers van terroristische misdrijven, is het aanbevolen om vertegenwoordigers uit deze (gespecialiseerde) zorg bij de commissie te betrekken om advies te verlenen over punten waarvoor zij een specifieke bevoegdheid of deskundigheid hebben.

Opdat er een duidelijke informatiedeling en -doorstroming is tussen de raden en de commissie, zal er steeds een lid van de commissie deelnemen aan de raden. Het is immers belangrijk dat gesignaleerde problemen tijdig opgevangen worden op beleidsniveau.

Artikel 37

De commissie stelt een gezamenlijk referentiedocument op waarin de principes die aan de basis liggen van een slachtoffervriendelijke basishouding verder uitgewerkt worden. Het betreft een evolutief document dat indien nodig aangepast kan worden, zodat het afgestemd blijft op de (uitgebreide kennis van) de noden en behoeften van slachtoffers en eventuele veranderingen binnen de sectoren.

De commissie zal de implementatie van het akkoord in de praktijk evalueren. Aan de hand van (een analyse van) een tweejaarlijkse vooruitgangsrapportage van de arrondissementale raden. Zij bundelt en analyseert deze verslagen met het oog op rapportage aan de betrokken ministers in het akkoord. Om deze evaluatie terdege uit te kunnen voeren, zal de commissie een voorstel opmaken van

concrete items die in het verslag aan bod moeten komen. Op deze manier wordt in elk arrondissement dezelfde informatie verzameld en gebundeld, wat een effectieve vergelijking en analyse op Vlaams niveau mogelijk maakt.

Uit de evaluatie van het akkoord in 2009 door het Nationaal Forum voor slachtofferbeleid blijkt dat er onvoldoende samenwerking en/of informatiedoorstroming werd ervaren tussen en over de verschillende arrondissementele raden heen. De commissie voorziet daarom in een terugkoppeling van dit rapport aan de voorzitters van de raden.

De commissie geeft op vraag van de bevoegde overheden of op eigen initiatief advies over thema's of (overkoepelende) problemen inzake de verdere uitbouw van een geïntegreerd en gecoördineerd Vlaams slachtofferbeleid.

In het advies van de Raad van State betreffende het voorontwerp van wet tot instemming van het samenwerkingsakkoord slachtofferzorg tussen de Federale Staat, de Franse Gemeenschap en het Waalse Gewest⁷ wordt gesteld dat gemeenschappen en gewesten zich enkel kunnen verbinden voor zichzelf en niet voor andere gemeenschappen of gewesten. Als een landelijk overleg wenselijk is, dient hiervoor een afzonderlijk samenwerkingsakkoord ondertekend te worden.

HOOFDSTUK 7. SLOTBEPALINGEN

Artikel 38

Dit artikel regelt de budgettaire gevolgen die ten laste vallen van alle bevoegde overheden op grond van de bevoegdheidsverdeling.

Artikel 39-41

Deze artikelen hebben betrekking op de duur en de inwerkingtreding van het akkoord alsook de opheffing van het samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat en de Vlaamse Gemeenschap van 7 april 1998 inzake slachtofferzorg.

Elke bevoegde overheid kan het akkoord opzeggen mits een opzegtermijn van 9 maanden.

⁷ RvS 20 mei 2019, nr. 65798/1